

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NASSO • MAAMAR 2

ביאור ע"פ נשא

Une explication de [« le
verset »] « Dénombrer » (Nasso)

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nasso/2/

1 ביאור ע"פ נשא

Explication sur [le verset] « Fais le dénombrement (Nasso). »

2 הנה כתיב מקדש אדני כוננו ידיך. ופי' הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' פנחס דרכ"א דהיינו ג' ידות יד הגדולה יד החזקה יד הרמה

Or, il est écrit : « Le Sanctuaire, Ado-nai, que Tes mains ont établi. » Et le Ramaz explique, [dans] la paracha Pin'has, folio 221, qu'il s'agit de trois mains : la grande main, la main puissante et la main élevée,

שהם המכוננים את המקדש ומשכן שיוכל להיות ירידת והמשכת אור א"ס ב"ה מאצילות לבי"ע שזהו ענין המשכן ומקדש כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פ' נ"ג.

qui établissent le Sanctuaire et le Michkan, afin que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, puisse descendre et être attirée depuis le Monde d'Atsilout (Émanation) vers Béria, Yetsira et Assiya ; car tel est le sens du Michkan et du Sanctuaire, comme il est écrit dans le Sefer Shel Beinonim (Tanya), chapitre 53.

3 והרי באמת אין ערוך ביניהם שישכון אור א"ס בבי"ע שהם בעלי גבול ומחודשים יש מאין וכמ"כ [וכמו כן] בכדי שיהי' [שיהיה] התגלות מהמאציל ב"ה באצילות שהרי האצ"י ג"כ אין ערוך כלל לגבי המאציל א"ס ב"ה

Pourtant, en vérité, il n'existe aucune commune mesure entre eux : que la Lumière infinie (Or Ein Sof) réside dans Béria, Yetsira et Assiya, qui sont limités et ont été créés ex nihilo. Il en va de même pour la révélation de l'Émanateur, béni soit-Il, dans Atsilout, car Atsilout non plus n'a absolument aucune commune mesure avec l'Émanateur, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il ;

הנה כ"ז [כל זה] כוננו ידיך, ועיין מ"ש מזה ע"פ עיני כל אליך ישברו כו' פותח את ידיך

tout cela, ce sont « Tes mains qui ont établi ». Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet à propos du verset : « Les yeux de tous espèrent en Toi », etc., « Tu ouvres Tes mains » :

דהיינו שצריך לעשות כלי בנפש שיוכל לקבל גילוי אור א"ס, ועמ"ש מזה ג"כ בת"א [בתורה אור] פ' משפטים בד"ה לא תהיה משכלה ועקרה בענין כוס ישועות כו' (ועיין מזה בעמה"מ [בעמק המלך] ש"ו [שער וין] ס"פ ס"ו ושער י"ד פרק פ"ה).

c'est-à-dire qu'il faut façonner dans l'âme un réceptacle capable de recevoir la révélation de la Lumière infinie. Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans Torah Ohr, Parachat Michpatim, dans le discours commençant par « Il n'y aura ni fausse couche ni stérilité », à propos de « la coupe des délivrances », etc. (Voyez également Emek HaMelech, Shaar 6, fin du chapitre 66, et Shaar 14, chapitre 85.)

ולפי שעשיית כלי זה זהו ע"י בחי גבורה כענין לעולם ירגיזו אדם יצ"ט [יצר טוב] על יצה"ר [יצר הרע] ע"כ זהו ענין ג' הלוים.

Or, puisque la confection de ce réceptacle se fait par le niveau de Guevoura (retenue), comme dans l'enseignement : « Qu'un homme excite toujours son bon penchant contre son mauvais penchant », tel est donc le sens des trois familles de Lévités.

ובגמרא פ"ק [פרק קמא] דכתובות דף ה' סע"א [סוף עמוד א] דרש בר קפרא גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ דאלו במעשה שמים וארץ כתיב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים (ישע"י [ישעיה] ס"י מ"ח)

Or, dans la Guemara, premier chapitre de Ketoubot, folio 5, fin du côté a, Bar Kappara interpréta ainsi : « Les œuvres des justes sont plus grandes que l'œuvre du ciel et de la terre. » Car, au sujet de l'œuvre du ciel et de la terre, il est écrit : « Ma main aussi a fondé la terre, et Ma droite a déployé les cieux » (Isaïe, chapitre 48),

היינו חד יד בחד מעשה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] נטה שמאלו וברא ארץ ונטה ימינו וברא שמים ואלו במעשה ידיהם של צדיקים כתיב מכון לשבתך פעלת ה' מקדש אדני כוננו ידיך.

c'est-à-dire une main pour chaque œuvre. Ainsi que l'ont enseigné nos Sages, de mémoire bénie : « Il étendit Sa gauche et créa la terre ; Il étendit Sa droite et créa les cieux. » Mais, au sujet de l'œuvre des mains des justes, il est écrit : « Le lieu que Tu as préparé pour y résider, Havaya ; le Sanctuaire, Ado-nai, que Tes mains ont établi. »

היינו שגם בחד מעשה דהיינו בהמ"ק [בית המקדש] כתב שני ידים כן פי' התוספות שם והובא ג"כ בפרש"י [בפירש רש"י / בפירוש רש"י] בחומש (פ' בשלח ט"ו י"ז).

Autrement dit, même pour une seule œuvre, le Saint Temple, le verset mentionne deux mains. Telle est l'explication de Tossefot à cet endroit ; elle est également rapportée dans le commentaire de Rachi sur le Houmach (Parachat Bechala'h, 15:17).

ועיין במהרש"א [במהרש"א] בכתובות שם בח"א [בחלק א'] הפי' דבמעשה שמים וארץ לא נתחברו עדיין ה' ידות יחד שהם החו"ג [החסד וגבורה] אלא השמים שמים לה' כו' אבל ע"י מעשה הצדיקים מחברים ב' הבחי' יחד כו',

Voyez aussi le Maharsha sur Ketoubot, au même endroit, dans son commentaire sur les Aggadot, où il explique que, lors de la création du ciel et de la terre, les deux mains — qui sont le 'Hessed et la Guevoura — ne s'étaient pas encore unies ; les cieux sont au contraire « les cieux pour Havaya », etc. Mais, par l'œuvre des justes, les deux niveaux s'unissent, etc.

ושלכן נעשה המשכן ע"י בצלאל ואהליאב שבצלאל הוא בצל אל חסד אל כל היום ואהליאב למטה דן מבחי' גבורה כו' והיינו לצרף מדת הגבורה אל החסד והרחמים כו' ע"ש.

et c'est pourquoi le Michkan fut construit par Betsalel et Oholiav : Betsalel signifie « à l'ombre de E-l » (betzel E-l), « La bonté de E-l [dure] tout le jour », tandis qu'Oholiav, de la tribu de Dan, relève du niveau de Guevoura, etc. ; c'est-à-dire afin d'unir l'attribut de Guevoura à 'Hessed et à la compassion, etc. Voir là-bas.

4 ודבריו עולים בקנה אחד עם מ"ש ברבות וארא פי"ב ע"פ כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ כו' ע"ש.

Et ses paroles concordent avec ce qui est écrit dans le Midrash Rabbah, Va'era, chapitre 12, à propos de [ce verset] : « Tout ce que Havaya a voulu, Il l'a fait dans les cieux et sur la terre », etc. Voir là-bas.

וביאור הדבר כי שמים הם בחי' מקיפים היינו בחי' סוכ"ע וזהו וימיני טפחה שמים ימינך ה' נאדרי בכח. הוא כח אור א"ס ב"ה שבלי גבול כו'.

L'explication est la suivante : les cieux correspondent au niveau des lumières enveloppantes (makifim), c'est-à-dire à la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Tel est le sens de « Ma droite a déployé les cieux » : « Ta droite, Havaya, est glorieuse en puissance » ; il s'agit de la puissance de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est sans limite, etc.

אבל בחי ארץ שהיא בחי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] מלכותך מלכות כל עולמים כמ"ש בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל] מקבלת מבחי שמאלו ע"ד שאמר לעולמו די כו' שיהי' [שיהיה] הכל בבחי גבול ותכלית.

Mais la terre, qui correspond à la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), «Ta royauté est une royauté sur tous les mondes» (comme il est écrit dans le discours qui commence par «Et le nombre des enfants d'Israël sera»), reçoit du niveau de Sa gauche, à la manière de «Il dit à Son monde: "Assez!"», etc., afin que tout soit dans un état de limite et de finitude.

(ועיין מענין אף ידי כו' וימיני כו' בחגיגה פ"ב [פרק ב'] ד"ב ע"א מנחות דל"ו סע"ב [סוף עמוד ב] רבות בראשית ס"פ א' בחקתי פל"ו.

(Et voir, au sujet de «Ma main aussi», etc., et de «Ma droite», etc., dans Chagigah, chapitre 2, folio 12a; Menachos, folio 36, fin du côté b; le Midrash Rabbah, Bereishis, fin du chapitre 1; Bechukosai, chapitre 36;

באיכה ס"ח א' בד"ה מעשה במרים בת נחתום. זח"א [זהר חלק א] ד"ל ע"א ח"ב [חלק ב'] ד"כ ע"א פ' בא דף ל"ז א' יתרו פ"ג [פרק ג'] ב'. ח"ג [חלק ג'] פנחס דרמ"ז א').

dans Eichah, folio 68a, au passage qui commence par «Il arriva une fois avec Miriam, fille de Nachtom»; le Zohar, partie I, folio 30a; partie II, folio 20a; Parshas Bo, folio 37a; Yisro, folio 83b; partie III, Pinchas, folio 247a.)

אבל ע"י מעשה הצדיקים מחברים השני ידים דהיינו שממשיכים גילוי האור מבחי סוכ"ע בבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והכלי לגילוי זה זהו ענין מקדש ה'.

Mais, par l'action des justes, les deux mains sont unies; autrement dit, ils attirent la révélation de la lumière du niveau de sovev kol almin dans le niveau de memalé kol almin. Le réceptacle de cette révélation est ce que désigne le Sanctuaire de D.ieu,

שהוא הכלי להיות בו גילוי קדש העליון סוכ"ע. והוא בחינת ציון (עיין ברבות ר"פ קדושים ובזח"ג [ובזהר חלק ג] ס"פ האזינו דרצ"ו ע"ב. ובמא"א [ובמאורי אור] אות מ"ם סע"י [סוף סעיף] פ"ט).

qui est le réceptacle destiné à accueillir la révélation de la sainteté suprême, sovev kol almin. C'est le niveau de Sion (voir le Midrash Rabbah, au début de Parshas Kedoshim; le Zohar, partie III, fin de Parshas Haazinu, folio 296b; et Me'orei Or, lettre mem, fin de la section 89).

וזהו כוננו ידיך. וזהו ג"כ משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] (בסנהדרין פרק חלק דצ"ב ע"א ובפ"ה דברכות דל"ג ע"א)

Tel est le sens de « Tes mains l'ont établi ». Tel est aussi le sens de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit (dans Sanhedrin, chapitre Chelek, folio 92a, et dans Berachos, chapitre 5, folio 33a) :

גדול מקדש שניתן בין שתי אותיות שנאמר פעלת ה' מקדש אד' כו' דהיינו שמחבר שתי השמות הוי' אד' שהוא סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין] שהם שורש חו"ג [חסד וגבורה] כו'.

« Grand est le Sanctuaire, car il fut placé entre deux lettres, ainsi qu'il est dit : "Tu as fait, Havaya, le Sanctuaire, Ado-nai", etc. » C'est-à-dire qu'il unit les deux Noms, Havaya et Ado-nai, qui sont la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) et la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), lesquels sont la racine de 'Hessed (bonté) et de Guevoura (retenue), etc.

ובזו"ג [ובזהר חלק ג] שלח קס"א ב' פ"י מקדש אד' ע"ד ועתה יגדל נא כח אד' כו' ע"ש ועמ"ש לקמן פ' שלח ע"פ ועתה יגדל נא כח.

Et dans le Zohar, IIIe partie, Chelah, folio 161b, « le Sanctuaire, Ado-nai » est expliqué dans le sens de « Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande », etc. Voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit plus loin, dans la paracha de Chelah, au sujet du verset « Et maintenant, que la puissance soit grande ».

5 והנה כח היינו ג"כ ב"פ [ב' פעמים] יד והיינו התחברות ב' בחי' יד להיות לאחדים ע"ד ימינך ה' נאדרי בכח.

Or, koach (« puissance ») vaut également deux fois yad (« main ») : c'est-à-dire la jonction de deux niveaux de « main », qui deviennent ainsi un, selon le verset : « Ta droite, Havaya, est glorieuse par la puissance (koach). »

וזהו ג"כ ענין גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיות כי ונועדתי לך שמה אותיות ונודעתי שהחיבור הוא ע"י הדעת ועמ"ש בד"ה במדבר סיני באהל מועד.

C'est également là le sens de « Grande est la connaissance (de'ah), car elle fut placée entre deux lettres » ; en effet, « Je te rencontrerai là » (« Je te rencontrerai là ») contient les mêmes lettres que « et Je serai connu », [ce qui montre] que la jonction s'opère par Daat (connaissance). Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Dans le désert du Sinai, dans la Tente de la Rencontre ».

וזהו ג"כ ענין ג' ידות אף שבגמרא לא נזכר רק שתי יד ים שהן חו"ג [חסד וגבורה]

C'est également là le sens des trois mains, bien que la Guemara ne mentionne que deux mains, qui sont 'Hessed (bonté) et Guevoura (retenue) ;

אלא כי המחבר ב' הבחי' יחד זהו התפארת קו האמצעי שמחבר חו"ג [חסד וגבורה] להיות לאחדים והוא ענין הדעת שמחבר חו"ב [חכמה ובינה] כענין הפעם ילוח כדלקמן.

mais [il y en a trois] parce que ce qui unit les deux niveaux, c'est Tiferet (beauté), la ligne médiane, qui relie 'Hessed et Guevoura de sorte qu'elles ne fassent qu'un ; c'est aussi le rôle de Daat, qui unit 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension), comme dans le sens de « Cette fois, [il] sera uni », ainsi qu'il sera expliqué plus loin.

והיינו ע"י ששרשו למעלה מבי' הבחי' ועולה עד הכתר (ועמ"ש באג"ה [באגרת הקודש] ע"פ והיה מעשה הצדקה שלום).

Cela tient au fait que sa racine se trouve au-dessus des deux niveaux et s'élève jusqu'à Kéter (la Couronne) (voyez aussi ce qui est écrit dans Iggeres HaKodesh sur [le verset] « Et l'œuvre de la charité sera la paix »).

והיינו שלהיות המשכת אור הסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] צ"ל ע"י המשכה מאור א"ס ב"ה ממש שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע כו' וזהו ענין יד הרמה.

Autrement dit, pour que la lumière de sovev kol almin (la lumière qui entoure tous les mondes) soit attirée dans memalé kol almin (la lumière qui remplit tous les mondes), il faut qu'elle le soit par un influx provenant de la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il, laquelle est supérieure même au niveau de sovev kol almin, etc. C'est là le sens de la main levée.

וכענין כי גאה גאה כו' ועמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' בשלח סד"ה אשירה להוי'. וגבי מגלת אסתר סד"ה לבסומי בפוריא גבי כי יד על כס י"ה כו' ע"ש.

C'est comme dans le verset : « Car Il s'est élevé, élevé », etc. Voyez ce qui est écrit dans Torah Ohr, Parashat Beshalach, à la fin du discours commençant par « Je chanterai pour Havaya » ; ainsi que dans Megillas Esther, à la fin du discours commençant par « S'enivrer à Pourim », à propos de « Car une main est sur le trône de Yah », etc. Voyez là-bas.

ובזה יתורץ דלכאורה עדיין אין התירוץ מספיק מ"ש התוספות בכתובות שם אבל במעשה צדיקים בחד מעשה כמו בית המקדש כתב תרתי ידים עכ"ל [עד כאן לשונו].

Cela permet de résoudre la difficulté suivante : à première vue, la réponse n'est toujours pas suffisante, à savoir ce que Tosafos écrit là dans Kesubos : « Mais, pour l'œuvre des justes, en une seule œuvre, comme le Temple, le texte mentionne deux mains » ; fin de citation.

דיש להקשות ע"ז דהא מבואר ברבות (נשא פ"ב דרמ"ט ע"ג [עמוד ג']) ע"פ ביום כלות משה להקים את המשכן.

On peut soulever à ce sujet une difficulté : il est expliqué dans le Midrach Rabba (Nasso, chapitre 12, folio 249, colonne c), à propos de [verset] « Le jour où Moché acheva d'ériger le Michkan » :

את המשכן שהוא שקול כנגד העולם כו' כיצד כתיב בראשית ברא אלקים את השמים כו'

« le Michkan », en ce qu'il équivaut au monde, etc. Comment cela ? Il est écrit : « Au commencement, D.ieu créa les cieux », etc.,

וכתיב נוטה שמים כיריעה (תהלים ק"ד) ובמשכן כתיב ועשית יריעות עזים לאהל כו' ע"ש באריכות.

et il est écrit : « Il déploie les cieux comme un rideau » (Psaumes 104) ; et, au sujet du Michkan, il est écrit : « Tu feras des tentures de poil de chèvre pour une tente », etc. Voir là-bas le développement détaillé.

וכיון שכן שיריעות המשכן הם כמו בחי' שמים ושאר הדברים שבמשכן הם כמו הדברים שיש בארץ ע"ש במדרש.

Puisqu'il en est ainsi, les tentures du Michkan sont comme le niveau du ciel, et les autres éléments du Michkan sont comme les choses qui se trouvent sur la terre (voir là-bas dans le Midrach).

וא"כ אע"פ [אף על פי] שכתב במשכן תרתי ידים אין זה תרתי ידים בדבר אחד כ"א תרתי ידים שבעולם מאחר שבמשכן יש ג"כ שמים ובחי' ארץ.

Si tel est le cas, bien qu'il soit écrit, à propos du Michkan, « deux mains », il ne s'agit pas de deux mains dans une seule et même œuvre, mais des deux mains qui se trouvent dans le monde, puisque le Michkan comporte lui aussi un ciel et un niveau de terre.

א"כ תרתי ידיך דכתיב גבי מקדש היינו ימין לבחי' שמים שהם יריעות המשכן ובחי' שמאל לבחי' ארץ שבמשכן.

Si tel est le cas, les deux mains de «Tes mains», écrit à propos du Sanctuaire, désignent la droite pour le niveau du ciel, à savoir les tentures du Michkan, et la gauche pour le niveau de la terre qui se trouve dans le Michkan.

6 ובמה גדולים מעשה צדיקים ממעשה שמים וארץ. אעכצ"ל [אלא על כרחך צריך לומר] עיקר הפירוש דבמקדש נתחברו ממש ב' בחי' הידים כביכול והיו לאחדים

En quoi les œuvres des justes sont-elles donc plus grandes que l'œuvre du ciel et de la terre ? Il faut nécessairement dire que l'explication essentielle est que, dans le Sanctuaire, les deux niveaux des mains, pour ainsi dire, furent véritablement réunis et ne firent plus qu'un ;

והיינו המשכת והתגלות אור הסוכ"ע שנק' ימין בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הנק' שמאל כמ"ש אתה גבור לעולם אד'.

c'est-à-dire le prolongement et la révélation de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), appelée «droite», dans le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), appelée «gauche», comme il est dit : «Tu es puissant à jamais, Ado-nai.»

7 וכתוב כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו שלהיות בחי' מלכותו שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] זהו ע"י גבורות וצמצומים כו'

Et il est écrit : «Ils parleront de la gloire de Ta royauté et raconteront Ta puissance» : car le niveau de Sa royauté (Mal'hout), qui est la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), se réalise par les Guevourot (forces de retenue) et les contractions (tsimtsoumim), etc.

אבל ע"י מעשה צדיקים ממשיכים גילוי שם הוי' ממש בשם אד' כמ"ש והוי' בהיכל קדשו היכל גימטריא אדנ"י כו' ולכן במקדש היו אומרים את השם ככתבו משא"כ במדינה בכינויו.

Mais, par l'œuvre des justes, ils attirent le dévoilement du Nom Havaya lui-même dans le Nom Ado-nai, comme il est écrit : «Et Havaya est dans Son saint Temple (heikhal)» : heikhal a la même valeur numérique que Ado-nai, etc. C'est pourquoi, dans le Sanctuaire, ils prononçaient le Nom tel qu'il est écrit, tandis que dans les provinces, ils le prononçaient par son nom substitutif.

והתחברות זו של ב' ידיו כביכול זהו ע"י בחי' יד הרמה כו' שבחי' זו הוא המשכת הגלוי בפנימית

Et cette union de Ses deux mains, pour ainsi dire, se fait par le niveau de la main élevée, etc. ; car ce niveau est l'attraction du dévoilement dans la dimension intérieure (pnimiyout).

(ועיין עוד מענין תביאמו כו' מכוון לשבתך כו' פ"ה דכתובות ס"ב ב' פ"ח [פרק ח'] דב"ב [דבבא בתרא] קי"ט ב'. באבות ס"פ שנו חכמים. ירושלמי פ"ד דברכות על משנה יכוין את לבו כנגד בית קדה"ק [קודש הקדשים]. רבות תצוה פל"ח קל"ד ב'.

(Voir aussi, au sujet de «Tu les feras entrer», etc., «le fondement de Ta demeure», etc., dans Ketoubot, chapitre 5, folio 62b ; Baba Batra, chapitre 8, folio 119b ; dans Avot, à la fin du chapitre «Les Sages ont enseigné» ; le Talmud de Jérusalem, Berakhot, chapitre 4, sur la Michna «Il dirigera son cœur vers le Saint des Saints» ; Midrash Rabba, Tetsavé, chapitre 38, folio 134b ;

במדבר פ"ד דרי"ז ב' נשא פ"ב דרמ"ט ג'. בשה"ש [בשיר השירים] רבה כ"ה א' ס"פ כמגדל דויד. ובפתיחתא דאיכה ד"ה רבי יצחק פתח תחת אשר לא עבדת. ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה ס"פ עמודיו עשה כסף דכ"ב ב'.

Bamidbar, chapitre 4, folio 217b ; Nasso, chapitre 12, folio 249c ; dans Shir HaShirim Rabbah, folio 25a, à la fin [du passage sur] «Comme la tour de David» ; et dans la Pesikta d'Eikha, le passage commençant par «Rabbi Yitzchak a commencé : “Parce que tu n’as pas servi”» ; et dans Shir HaShirim Rabbah, à la fin [du passage sur] «Il en fit les colonnes d’argent», folio 22b ;

זח"א [זוהר חלק א] וישב קפ"ג סע"א [סוף עמוד א]. פ' פנחס דרכ"א א'. ומענין ג' ידות פ' עקב דף ער"ב סע"ב [סוף עמוד ב] ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ועמ"ש ע"פ שאו ידיכם קדש בד"ה צאינה וראינה):

le Zohar, partie I, Vayéchev, folio 183, fin du côté a ; paracha Pin'has, folio 221a. Et, au sujet des trois mains : paracha Ekev, folio 272, fin du côté b, ainsi que le commentaire du Ramaz à cet endroit. Voir aussi ce qui est écrit sur [le verset] «Élevez vos mains dans la sainteté», dans le discours commençant par «Sortez et contemplez».)

8 קיצור. ענין מקדש אדנ"י פ"י האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] שהוא ענין עשית הכלי לקבל גילוי אור א"ס והיינו ע"י ידיך.

Résumé. Le sens de «le Sanctuaire, Ado-naï» : le saint Arizal explique qu'il s'agit de façonner le réceptacle destiné à recevoir le dévoilement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), et cela se fait par «Tes mains».

ובגמרא מבואר ג"כ שבמעשה המקדש נתחברו ב' ידיים כביכול שהם סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין] והתחברות חו"ג [חסד וגבורה] זהו ע"י קו האמצעי דעת תפארת כו' וזהו ענין ג' ידות יד הגדולה יד החזקה יד הרמה:

Dans la Guemara, il est également expliqué que, lors de la confection du Sanctuaire, deux mains furent, pour ainsi dire, réunies : sovev kol almin (la lumière qui entoure tous les mondes) et mema-lé kol almin (la lumière qui remplit tous les mondes). La réunion de 'Hessed (bonté) et de Guevou-ra (retenue) s'opère par la ligne médiane, Daat (connaissance) [et] Tiferet (beauté), etc. Tel est le sens des trois mains : la grande main, la main puissante et la main élevée.

9 ב והנה ג' ידות הם ג' בחי' צמצום והתפשטות והמשכה (כי הנה צמצום והתפשטות והמשכה הם ג' בחי' יו"ד ה"א וא"ו דשם הוי'

2. Or, les trois mains correspondent à trois niveaux : contraction (tsimtsum), expansion et prolongement. (Car la contraction, l'expansion et le prolongement sont les trois niveaux du youd, du hé et du vav du Nom Havaya ;

ולכן הם המכוננים מקדש ה' שהוא ה' אחרונה דשם הוי' וזהו ג"כ ענין ג' פעמים קדוש עד שנמשך להיות מלא כל הארץ כבודו כמ"ש בד"ה רני ושמחי. ובביאור ע"פ ונקדשתי.

c'est pourquoi elles établissent le Sanctuaire de D.ieu, qui correspond au hé final du Nom Havaya. C'est aussi le sens des trois occurrences de « saint », jusqu'à ce que cela se prolonge et devienne « toute la terre est pleine de Sa gloire », comme il est écrit dans le discours qui commence par « Chante et réjouis-toi », ainsi que dans l'explication sur [le verset] « Je serai sanctifié ».

אך שייכות ג' בחי' הנ"ל לענין ג' ידות י"ל [יש לומר] ע"פ מ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' עקב שם דפ"י יד היינו ד' אותיות שם הוי' והמלוי דשם הוי' שהוא יוד אותיות ויש ג' מילואים ע"ב [שם ע"ב] ס"ג [שם ס"ג]

Cependant, le lien entre les trois niveaux mentionnés ci-dessus et les trois mains peut s'expliquer à partir de ce que le Ramaz écrit à ce sujet, dans la paracha Ekev : yad (« main ») désigne les quatre lettres du Nom Havaya et le remplissage du Nom Havaya, qui compte dix lettres ; il existe trois remplissages : Av (72), Sag (63)

מ"ה [שם מ"ה] הן ג' ידות וידוע דשם ע"ב [שם ע"ב] בחכמה שהוא יו"ד דשם ושם ס"ג [שם ס"ג] בבינה שהוא ה' ראשונה דשם ושם מ"ה [שם מ"ה] בוי"א שהוא וא"ו כו' והן הן מדרגות ג' לויים נושאי המשכן גרשון וקהת ומררי.

[et] Mah (45) ; ce sont les trois mains. Or, on sait que le Nom Av est en 'Hokhma (sagesse), qui correspond au youd du Nom ; le Nom Sag est en Bina (compréhension), qui correspond au premier hé du Nom ; et le Nom Mah est en Zeir Anpin (les attributs émotionnels), qui correspond au vav, etc.) Ce sont précisément les niveaux des trois familles de Lévites qui portaient le Michkan : Guerchon, Kehat et Merari.

ולכן כאשר ילדה לאה את לוי אמרה הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים

C'est pourquoi, lorsque Léa enfanta Lévi, elle dit : « Cette fois, mon mari s'attachera à moi, car je lui ai donné trois fils ».

(ועמ"ש מזה בפ' ויחי ע"פ יהודה אתה ובפ' ויצא בד"ה וללכן שתי בנות) כי לאה היא אם הבנים שה' ו"ק [וי קצוות] דאצי"י ראובן חסד כו'

(Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha Vayé'hi, sur [le verset] « Yehouda, toi », et dans la paracha Vayétsé, dans le discours qui commence par « Et Lavan avait deux filles » ; car Léa est la mère des fils, qui sont les six extrémités (vav ketzavot) d'Atsilout : Réouven correspond à 'Hessed (bonté), etc. ;

ולאה היא בחי' מחשבה חיצונית בינה שהיא אם ומקור לששה מדות שכולם מתפשטים ונולדים ע"י המחשבה ועמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן בענין פי' מי ברא אלה.

et Léa est le niveau de la pensée, la dimension extérieure ('hitsoniyout) de Bina, qui est la mère et la source des six attributs émotionnels (midot), lesquels se déploient et naissent tous par la pensée. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Voici les comptes du Michkan », au sujet du sens de « Qui a créé ceux-ci ».

10 וזהו שם הגדולה לאה פי' שם ה' גדולה כו' ועיין ברכות ויצא פי"ע, ופי' ילוה אישי אלי הענין כי

Et voici [le sens de] « le nom de l'aînée était Léa » : c'est-à-dire le nom de la grande hé, etc. Voir aussi le Midrash Rabbah, Vayetzei, chapitre 70. Quant au sens de « mon mari sera uni à moi », voici de quoi il s'agit :

הנה עיקר התהוות כל העולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] השורש הוא מבחי' מחשבה דהיינו מה שעלה במחשבה לפניו ית' אין מלך בלא עם

la racine de la création essentielle de tous les mondes — Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya — se trouve au niveau de la pensée: c'est-à-dire ce qui s'éleva en pensée devant Lui, béni soit-Il: [«il n'est pas de roi sans peuple»],

וכמאמר אנא אמלך מן מחשבה. א' הזאת נשתלשלו ונבראו כל העולמות עם כל פרטי התחלקות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה].

comme le dit l'expression: «Je régnerai.» De cette pensée unique, tous les mondes descendirent selon l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et furent créés, avec tous les détails de la division d'Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya.

אך באמת מה שיהיה לו רצון אנא אמלך זהו ג"כ רק כמ"ש ה' מלך גאות לבש שאינו

Mais en vérité, le fait qu'Il ait la volonté de dire «Je régnerai» n'est lui aussi que ce qu'exprime le verset: «Havaya règne, Il est revêtu de majesté»; ce n'est pas

כמו מלך בשר ודם דשייך רצון באמת כו' משא"כ למעלה הוא רק בחי' לכוש וכמשי"ל [וכמה שכתוב לעיל].

comme pour un roi de chair et de sang, auquel une volonté s'applique véritablement, etc.; tandis qu'en haut, ce n'est qu'un niveau de vêtement, comme cela a été expliqué plus haut.

11 ולכן בכדי שיהיה המשכת רצון עליון ב"ה בבחי' מחשבה זו ע"ז אמרה וביקשה לאה הפעם ילוה אישי אלי להיות התחברות ממש א"ס ב"ה במחשבה זו

C'est pourquoi, afin que la volonté supérieure, béni soit-Il, soit attirée dans ce niveau de pensée, Léa dit et demanda: «Cette fois, mon époux sera lié à moi», afin qu'il y ait une véritable union de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, avec cette pensée.

והיינו ילוה אישי ע"ד ביום ההוא תקראי אישי ועמ"ש מזה סד"ה ואשה כי תדור גם

Cela correspond à «mon époux» (ichi) sera lié, selon le verset: «En ce jour-là, tu M'appelleras «mon époux» (ichi).» Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par «Et si une femme fait un vœu»; de même,

כי יעקב הוא בריח התיכון מבריה מן הקצה אל הקצה שהוא התחברות והמשכת אור א"ס ב"ה בעולמות.

Yaakov est en effet «la barre centrale» qui «traverse d'un bout à l'autre»; cela représente l'union et l'attraction de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans les mondes.

(ועמ"ש מזה בפ' צו) והיינו הפעם דוקא ע"י בחי' לוי וכמ"ש ברבות ויצא פע"א ע"פ

(Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha Tsav.) Tel est le sens de «cette fois»: cela s'accomplit précisément par le niveau de Lévi, comme il est écrit dans le Midrash Rabbah, Vayet-zei, chapitre 71, sur [le verset]

על כן קראה שמו לוי לוי זה עתיד ללות את הבנים לאביהם שבשמים ועיין מזה בזח"ב [בוהר חלק ב'] שמות י"ט א' משפטים ק"ד א'.

«C'est pourquoi elle appela son nom Lévi»: «Lévi: celui-ci est destiné à accompagner les enfants auprès de leur Père céleste.» Voyez aussi à ce sujet le Zohar, partie II, Chemot, folio 19a; Michpatim, folio 104a.

ולפ"י [ולפי זה] שורש בחי' לוי הוא הדעת שהוא המחבר חו"ב [חכמה ובינה] וכן תפארת המחבר חו"ג [חסד וגבורה], וכן יש פ"י בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך לוי ע"פ מאמר הזח"ג [הזהר חלק ג] פ' שלח (דקע"ד א')

Selon cela, la racine du niveau de Lévi est Daat (connaissance), qui unit 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension), et de même Tiferet (beauté), qui unit 'Hessed (bonté) et Guevoura (retenue). Une explication semblable figure dans le Pardes, dans Erchei HaKinuyim, à l'entrée «Lévi», d'après l'enseignement du Zohar, partie III, paracha Chelah (folio 174a),

ובפ' שמות (ד"א סע"ב [סוף עמוד ב]) בפ"י וילך איש מבית לוי אתר דחכמה עילאה והוא נהר מתחברן כחדא ולא מתפרשין לעלמין כו'

et dans la paracha Chemot (folio 11, fin du côté b), où «Un homme de la maison de Lévi alla» est expliqué ainsi: «Le lieu de la 'Hokhma supérieure et ce fleuve s'unissent comme un seul et ne se séparent jamais», etc.;

הה"ד [הדא הוא דכתיב] לויתן זה יצר ת כו' ע"ש. ובמק"מ [ובמקדש מלך] בפ' שמות שם בשם הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] שמלווה תמיד כו'.

comme il est écrit: «Ce Léviathan que Tu as formé», etc. Voyez là-bas. Et dans le Mikdash Melech, sur le passage de la paracha Chemot, au nom de Rabbi 'Haïm Vital: il accompagne constamment, etc.

12 וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הק"ש [הקריאת שמע] פ"ו שזיווג חו"ב [חכמה ובינה] הוא תדירי ואינו נפסק לעולם כי אם יתבטל רגע א' יתבטלו כל העולמות כי

Et comme il est écrit dans Pri Etz Chaim, Shaar Kerias Shema, chapitre 6 : l'union de 'Hokhma (sagesse) et de Bina (compréhension) est constante et ne cesse jamais, car si elle cessait ne serait-ce qu'un instant, tous les mondes cesseraient [d'exister]. Car

הנה ההשתלשלות וההתהוות מאין ליש צ"ל תמיד כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] ולא מאין ליש גשמי בלבד

L'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et l'avènement de l'être à partir du néant doivent être constants, comme il est écrit dans Sefer Shel Beinonim, deuxième partie ; et cela ne concerne pas seulement le passage du néant à l'existence physique,

אלא אפילו רוחניים וזהו ענין יחוד חו"ב [חכמה ובינה] כי החכמה מאין תמצא וחכמה כח מ"ה [מה] ביטול
mais aussi [aux êtres] spirituels. Telle est la notion de l'union de 'Hokhma et de Bina : car « 'Hokhma se trouve à partir du néant (ayin) », et 'Hokhma est koach mah (« la force du "quoi" »), l'annulation de soi (bitoul).

ולכן אין אור א"ס שורה אלא בחכמה ועמ"ש מזה בפ' ואתחנן בד"ה ואהבת את ואפילו בבינה אינו שורה אור א"ס

C'est pourquoi la Lumière infinie (Or Ein Sof) ne réside que dans 'Hokhma (et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha de Vaet'hanan, dans le discours qui commence par « Et tu aimeras ») ; et même dans Bina, la Lumière infinie ne réside

אלא ע"י ההתלבשות בחכמה וחכמה מתלבשת בבינה והיינו כי בינה נק' יש ויחוד חו"ב [חכמה ובינה]
היינו ההמשכה מאין ליש כו'.

que par le fait qu'elle est revêtue dans 'Hokhma, et que 'Hokhma est revêtue dans Bina. Cela signifie que Bina est appelée « quelque chose » (yech), et que l'union de 'Hokhma et de Bina est l'effusion du néant vers quelque chose, etc.

13 וצ"ל המשכה זו תדיר ממש, ויחוד זה היינו ע"י חו"ב [חכמה ובינה] כי היש דבינה נכלל ובטל באין דחכמה ושם אין היש נפרד ח"ו [חס ושלום]

Et cette effusion doit véritablement être constante. Cette union s'opère par 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension) : le « quelque chose » de Bina est inclus et annulé dans le « rien » de 'Hokhma ; là, le « quelque chose » n'est pas séparé, à D.ieu ne plaise ;

אלא שעייז הוא מקור להשפעה מאין ליש ממש וכמ"ש ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד כו'

mais, par cela, elle devient la source de l'effusion du rien vers un quelque chose véritable, comme il est écrit : « Et un fleuve sort d'Éden », etc., « et de là il se divise », etc.

ולכן יחוד חו"ב [חכמה ובינה] נק' בית לוי ילוה אישי אלי דלא מתפרשין לעלמין, משא"כ יחוד תפארת ומלכות שמתחברים לזמנים והוא עד"מ המחשבה היא נובעת בתמידות מהשכל

C'est pourquoi l'union de 'Hokhma et de Bina est appelée « la maison de Lévi », « mon époux me sera attaché », car « ils ne se séparent jamais » ; il n'en va pas ainsi de l'union de Tiferet (beauté) et de Mal'hout (souveraineté), qui ne s'unissent qu'à certains moments. À titre d'analogie, la pensée découle constamment de l'intellect,

וזהו בחי' ונהר יוצא מעדן שיוצא ונמשך תדיר משא"כ ההמשכה בדבור הוא לזמנים עת לחשות ועת לדבר (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ עד הגל הזה) אך מ"ש הפעם ילוה.

et c'est là le niveau de « Un fleuve sort d'Éden », qui sort et s'écoule constamment ; tandis que l'effusion dans la parole se produit à certains moments : « un temps pour se taire et un temps pour parler » (et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication sur [le verset] « Jusqu'à ce monceau »). Mais quant à ce qui est écrit : « Cette fois, [il] sera attaché » :

מלבד שי"ל [שיש לומר] הפעם ע"י לוי דייקא וכדפי' בפרדס ערך לוי שהוא בחי' הדעת המחבר ומזווג חו"ב [חכמה ובינה].

outre cela, on peut expliquer « cette fois » comme désignant précisément l'action de Lévi, comme l'explique le Pardes à l'entrée « Lévi » : il est le niveau de Daat (connaissance), qui relie et unit 'Hokhma et Bina,

עוד זאת כי עם היות יחוד חו"ב [חכמה ובינה] הוא תדירי אך להיות יחוד פנימי דחו"ב [דחכמה ובינה] אינו תדיר כ"א לזה צריך

il y a encore ceci : bien que l'union de 'Hokhma et de Bina soit constante, leur union intérieure ne l'est pas ; pour celle-ci, il faut

העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שם ופ"א [ופרק י"א] וז"ש [וזהו שכתוב] ויניחהו בגי' [בגן עדן] לעבדה ולשמרה בשני ההין להמשיך האור בשני ההין דשם ואף שבלאו הכי [ונחר יוצא כו']

une élévation des mayin noukvin (eaux féminines), comme il est écrit dans Pri Etz Chaim, à cet endroit et au chapitre 11. C'est là le sens de ce qui est écrit : « Il le plaça dans le jardin d'Éden pour le travailler et le garder », ces deux verbes comportant chacun un hé : faire descendre la lumière dans les deux hé du Nom. Et bien que, même sans cela, « un fleuve sort », etc.,

תמיד דלא פסיק מימיו לעלמין זהו רק כפי הקצוב להחיות העולמות אבל צ"ל לעבדה להמשיך תוספת ורבי אור כו' וזהו הפעם ילוח כו',

constamment, « dont les eaux ne tarissent jamais », cela ne vaut que dans la mesure fixée pour donner vie aux mondes ; mais il faut « le travailler », afin de faire descendre un supplément et un accroissement de lumière, etc. C'est là le sens de « Cette fois, [il] sera attaché », etc. ;

וזהו מה שנתבאר לעיל בפ"י ילוח אישי שיהיה המשכת רצון העליון ב"ה בבחי' מחשבה זו כו' וזהו ענין פסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] למס"נ [למסירות נפש] באחד שע"ז דייקא ממשיכים יחוד פנימי דח"ב [דחכמה ובינה].

Et c'est là ce qui a été expliqué plus haut au sujet du sens de « mon époux sera uni » : que la volonté suprême, béni soit-Il, soit attirée dans ce niveau de pensée, etc. C'est là le sens du premier verset du Chema : livrer son âme [dans le mot] « Un », car c'est précisément par cela que l'union intérieure de 'Hokhma et Bina est attirée.

14 וזהו ג"כ עבודת הלוי וכמ"ש ועבד הלוי הוא. הוא היינו בינה והיינו שמחבר ומייחד חו"ב [חכמה ובינה].

Et ceci est également le service du lévite, comme il est écrit : « Et le lévite, lui (hou), accomplira le service. » « Lui » (hou) désigne Bina (compréhension) ; autrement dit, il unit et relie 'Hokhma (sagesse) et Bina.

וענין זה הוא כמ"ש בזהר דלוי מענין לויתן. ופ"י לויתן זה יצרת לשחק בו הנה מבואר בסדור בדרוש ברכת הזימון וגם

Cette idée correspond à ce qui est écrit dans le Zohar : le nom Lévi est apparenté à Léviathan. Le sens de « Ce Léviathan que Tu as formé pour jouer avec lui » est expliqué dans le Siddour, dans le discours sur la bénédiction du zimoun ; et aussi

הנה השחוק והתענוג נמשך מביטול היש (וכמ"ש במ"א בפ' פנחס ע"פ צו את בני ישראל)

le rire et le plaisir se nourrissent de l'annulation du « quelque chose » (bitoul hayech) (comme il est écrit ailleurs, dans la paracha Pin'has, à propos du [verset] « Ordonne aux enfants d'Israël ») ;

ומה שנקי ביטול היש לויתן היינו כנ"ל דלוי ולויתן לשון חיבור והתאחדות היש עם האין שזהו ענין יחוד חו"ב [חכמה ובינה].

et si l'annulation du « quelque chose » est appelée Léviathan, c'est, comme on l'a dit plus haut, parce que Lévi et Léviathan expriment l'union : l'union du « quelque chose » avec le « rien », qui correspond à l'union de 'Hokhma et de Bina.

וכמ"כ [וכמו כן] מלמטה למעלה היינו שהיש בטל באין וזהו בחי' לויתן ונוני ימא וכמ"ש במ"א בפ' בשלח ע"פ אז ישיר משה.

De même, de bas en haut : le « quelque chose » s'annule dans le « rien » ; tel est le niveau de Léviathan et des « poissons de la mer », comme il est écrit ailleurs, dans la paracha Bechala'h, à propos du [verset] « Alors Moché chanta »,

בענין ההפרש שבין יבשה לים שהברואים שבים אינם נראים לחוץ כו' והיינו בחי' היש הבטל ממש באין משא"כ הברואים שביבשה היש הוא דבר נפרד כו' וע"ש שזהו ממש בחי' לוי והיינו כי לוי הוא בחי' לויתן.

au sujet de la différence entre la terre ferme et la mer : les créatures de la mer ne sont pas visibles à l'extérieur, etc. ; c'est le niveau du « quelque chose » véritablement annulé dans le « rien », tandis que, pour les créatures de la terre ferme, le « quelque chose » est une entité séparée, etc. Voir là-bas : c'est précisément le niveau des lévites, car Lévi est le niveau de Léviathan.

15 וזהו ג"כ בחי' משה שנאמר בו ונחנו מה והיינו כי מן המים משיתיהו וע"ז נאמר וילך איש מבית לוי כו' ותהר ותלד כו' פ"י איש מבית לוי זהו כענין הפעם ילוה אישי,

C'est aussi le niveau de Moché, dont il est dit : « Que sommes-nous ? » ; cela tient au fait que « Je l'ai tiré de l'eau ». C'est à ce propos qu'il est dit : « Un homme de la maison de Lévi s'en alla », etc., « et elle conçut et enfanta », etc. Le sens de « un homme (ich) de la maison de Lévi » est analogue à ce qui est dit : « Cette fois, mon époux (ichi) me sera uni »,

והנה עד"ז הוא בחי' למס"נ [למסירות נפש] באחד שהוא להבטל באור א"ס ב"ה ועי"ז נמשך יחוד פנימי מאין ליש כו'.

Et c'est dans cette même perspective qu'il faut comprendre le niveau du sacrifice de soi (messirout néfesh) dans [le mot] « Un » : devenir annulé dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il ; par cela, l'union intérieure est attirée d'en haut, du néant vers l'être, etc.

16 והנה תכלית היחוד פנימי דא"א [דאבא ואימא] שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא ענין יחוד י"ה הוא להמשיך מוחין לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] להיות יחוד ו"ה.

Or, le but de l'union intérieure d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina) dans le Chema, qui est l'union des lettres youd-hé, est d'attirer les mo'hin vers Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et Noukva (Mal'hout), afin que s'accomplisse l'union des lettres vav-hé.

דהיינו שכמ"כ [שכמו כן] בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] יהיה יחוד וחיבור הנ"ל והיא ההמשכה מסכ"ע [מסובב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין] בבריאה כי המלי' היא מקור דבי"ע, והיינו מ"ש בזהר פ' קרח (דקע"ח ב') ע"פ ועבד הלוי הוא כד"א [כמה דאת אמר]

C'est-à-dire que cette même union et cette même jonction mentionnées plus haut s'accomplissent également en Zeir Anpin et Noukva ; il s'agit de l'attraction de sovev kol almin (la lumière qui entoure tous les mondes) dans memalé kol almin (la lumière qui remplit tous les mondes) en Béria, car Mal'hout est la source de Béria, Yetsira et Assiya. C'est ce qui est écrit dans le Zohar, Parachat Kora'h (folio 178b), à propos [du verset] «Et le Lévite, lui, accomplira le service» : «Comme il est dit,»

כי ה' הוא האלקים פ"י לחבר זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] יחד שנק' הוי' אלקים וכמ"ש במק"מ [במקדש מלך] שם ועבודת הלוי להמשיך ליווי וחיבור זה

«Car Havaya, c'est Elokim» : cela signifie unir Zeir Anpin et Noukva, qui sont appelés Havaya [et] Elokim, comme il est écrit dans le Mikdash Melekh, à cet endroit. Le service du Lévite consiste à attirer cette jonction et cette union.

וזהו מ"ש ג"כ וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי שהיא בחי' מלי' שנק' בת לוי דא"א [דאבא ואימא] תקינו לה כו' ובזהר משפטים דק"ד תחלת ע"א לוי חבורא דכולא.

Et c'est aussi le sens de ce qui est écrit : «Un homme de la maison de Lévi alla et prit une fille de Lévi» : elle est le niveau de Mal'hout, appelée «fille de Lévi», parce qu'Abba et Imma l'ont préparée, etc. Et dans le Zohar, Michpatim, au début du folio 104a : «Lévi est la jonction de tout.»

17 וענין המשכה זו היינו ע"י ודברת במ ד"ת [בדברי תורה] ועמ"ש במ"א ע"פ עבודת הלויים ביד איתמר כו'

Et cette attraction se réalise par «tu en parleras», c'est-à-dire en prononçant des paroles de Torah. Voir aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet du verset «Le service des Lévites, sous la direction d'Itamar», etc. :

איתמר ל' [לשון] אתמר שבגמרא אז נדברו יראי ה' אני המשנה המדברת בפ"ך וע"י משיכים ליווי וחיבור הנ"ל גם בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא]

Itamar s'entend comme itmar («il fut dit»), expression employée dans la Guemara: «Alors ceux qui craignent Havaya se parlèrent entre eux»; «Je suis la Michna qui parle dans ta bouche.» C'est ainsi que l'accompagnement et l'union mentionnés plus haut se réalisent également en Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et en Noukva (Mal'hout);

והיינו ע"י שמתחלה למס"נ [למסירות נפש] באחד בק"ש [בקריאת שמע] כו' (ועמ"ש בפ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר בפ"י וענין ודברת במ כו' ע"ש באריכות)

et cela, en commençant par le sacrifice de soi (messirout néfesh) dans le mot «Un» du Chema, etc. (Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha A'harei, dans le discours commençant par «Car en ce jour Il fera expiation», au sujet du sens et de la portée de «tu en parleras», etc.; voir là-bas pour une explication détaillée.)

וזהו מן המים משיתתו וכענין נוני ימא דאזלין ביבשתא להמשיך גם למטה ביטול זה והיינו ע"י התורה כו'.

Et c'est là le sens de «Je l'ai tiré de l'eau», ainsi que de l'image des «poissons de la mer qui vont sur la terre ferme»: faire descendre également ici-bas cette annulation de soi (bitoul). Cela se réalise par la Torah, etc.

וזהו ענין מקדש אד' כוננו ידיך וכמ"ש ע"פ ומקדשי תיראו שזהו בחינת התורה. ועיין בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בזכר"י [בזכריה] ע"פ ביום ההוא יהיה שלעתיד בחי ו"ה

Et c'est là le sens de «Le Sanctuaire, Ado-nai, que Tes mains ont établi», comme il est écrit à propos du verset «Vous révérez Mon Sanctuaire»: il s'agit du niveau de la Torah. Voir aussi le Likkutei Torah de l'Arizal sur Zacharie, à propos du verset «En ce jour-là, il arrivera que»: dans les temps futurs, le niveau de vav-hei,

שהם זוי"נ [זעיר אנפין ונוקבא] יהיו ג"כ בבחי' י"ה תרין ריעין כו' וז"ש [וזהו שכתוב] בוח"א [בזהר חלק א] וישב דקפ"ג סע"ב [סוף עמוד ב] דאתחברת אמא כברתא והו' כחדא.

qui correspond à Zeir Anpin et à Noukva, sera lui aussi au niveau de youd-hei, «deux compagnons», etc. C'est ce qui est écrit dans le Zohar, première partie, Vayéchev, folio 183, fin du côté b : «La Mère s'unit à la Fille et elles furent comme une seule.»

ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת ועמ"ש ע"פ הזהר פ' שלח דקע"א א' ע"פ והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים כו', ועיין עוד מענין לוי' בוח"ב [בזהר חלק ב'] שמות די"ה ע"ב.

Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Réjouis-toi et exulte, fille [de Sion]», ainsi que ce qui est écrit au sujet du Zohar, paracha Chela'h, folio 171a, à propos du verset «En ce jour-là, des eaux vives sortiront de Jérusalem», etc. Voir encore, au sujet des Lévites, le Zohar, deuxième partie, Chemot, folio 18b.

18 והנה ברוב המקומות משמע דלוי' הם מבחינת גבורה וכמ"ש בפרדס שם בערך לוי. ובמא"א [ובמאורי אור] אות למ"ד סי"ד לוי בבינה

Or, dans la plupart des endroits, il ressort que les Léviim relèvent du niveau de la Guevoura (retenue), comme il est écrit dans le Pardes, à l'entrée «Lévi». Et dans Me'orei Or, lettre lamed, section 14 : «Lévi, dans Bina (compréhension),

או בגבורה והקרוב אלי כל קו ימיני כהן וכל קו שמאלי לוי כו' ויש ג' מיני גבורות ולכן יש ג' משפחות קהת גרשון ומררי עכ"ל [עד כאן לשונו].

ou dans la Guevoura; et ce qui me semble le plus proche est que toute ligne droite est celle du Cohen, et toute ligne gauche celle du Lévi, etc.; il existe trois sortes de Guevoura, et c'est pourquoi il y a trois familles : Kehat, Guerchon et Merari.» Fin de citation.

19 ואפשר ליישב שני הדעות דהלוי' הם מבחי' דעת וגם מבחי' גבורה כי הדעת כולל חו"ג [חסד וגבורה] ויש בו ה"ח [ה' חסדים]

Il est possible de concilier les deux avis selon lesquels les Lévites relèvent du niveau de Daat (connaissance) et aussi de celui de Guevoura (retenue) : car Daat comprend 'Hessed (bonté) et Guevoura, et elle contient les cinq 'Hassadim

וה"ג [וחמש גבורות] והלויים י"ל [יש לומר] ששרשן מעטרא דגבורה שבדעת וכן פי' הרמ"ז [הרב משה זכות] ס"פ קרח אלא שהוא ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] פי' כן מדרגת קהת.

et les cinq Guevourot ; on peut dire que la racine des Lévites se trouve dans la couronne de Guevouira (itra degevoura) au sein de Daat. C'est ainsi que l'explique le Ramaz à la fin de la paracha de Korah, à ceci près que lui, de mémoire bénie, applique cela au niveau de Kehat.

ועיין מ"ש ע"פ ויקח קרח בן יצהר ועמ"ש בד"ה שוש אשיש כו' תגל נפשי כו' שבראש השנה הוא בחי' שמאלו תחת לראשי כו'.

Voyez aussi ce qui est écrit à propos du verset « Korah, fils de Yitshar, prit... », ainsi que ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Je me réjouirai grandement », etc., « mon âme exultera », etc. : à Roch Hachana, c'est le niveau de « Sa main gauche est sous ma tête », etc.

ועוד יובן בענין הפעם ילוה עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בזח"א [בזהר חלק א] חיי שרה (דקל"ג א') כיון דאתיהיבת כו' וזהו

On comprendra encore mieux ce qu'implique l'expression « Cette fois, il sera joint », d'après ce qui est écrit dans le Zohar, partie I, 'Hayé Sarah (folio 133a) : « Une fois qu'elle a été placée... », etc. Et c'est là

ענין ג' הלויים קהת גרשון ומררי שע"י גרשון ומררי אתיהיבת בין תרין דרועין יד הגדולה ויד החזקה וקהת הוא הממשיך יחוד העליון

le sens des trois Lévites, Kehat, Guerchon et Merari : par l'intermédiaire de Guerchon et de Merari, « elle est placée entre les deux bras », la main puissante et la main forte ; et Kehat est celui qui fait descendre l'union supérieure.

וזהו כוננו ידיך (ועיין עוד מענין ועבד הלוי הוא בזח"ג [בזהר חלק ג] קע"א א' קפ"ג ב'. ח"ב [חלק ב'] קי"ד א' ועיין עוד בזהר פ' פנחס דר"ג ע"ב ע"פ וילך איש מבית לוי כו')

C'est là le sens de « Tes mains ont établi ». (Voyez aussi, au sujet de « Le Lévite accomplira le service », le Zohar, partie III, folio 171a et folio 183b ; partie II, folio 114a. Voyez aussi le Zohar, paracha de Pin'has, folio 250b, à propos du verset « Un homme de la maison de Lévi alla... », etc. ;

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] ס"פ קרח ובפ"י בהעלותך בדף קנ"א ע"ב ע"פ קח את הלויים כו' ולעיל מיניה בדף ק"נ [קליפת נוגה] ע"פ בנה בניתי בית זבול לך בענין מקדש אד' כוננו יריך. וע' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בתחלת יחזקאל הובא בס"ב [בספר של בינונים] פרק חמשים):

voyez aussi le commentaire du Ramaz à la fin de la paracha de Korah, ainsi que dans la paracha de Behaalotekha, au folio 151b, à propos du verset « Prends les Lévités... », etc. ; et juste avant, au folio 150, à propos du verset « J'ai assurément bâti pour Toi une demeure », au sujet de « le Sanctuaire, D.ieu, que Tes mains ont établi ». Voyez aussi le Likkutei Torah de l'Arizal au début de Ye'-hezkel, cité dans le Sefer Shel Beinonim, chapitre cinquante.)

20 קיצור. ג' ידות הם צמצום והתפשטות והמשכה להיות בנין ה' תתאה וזהו ענין הפעם ילוח אישי.

Résumé. Les trois mains sont le tsimtsoum (contraction), l'expansion et l'attraction vers le bas, pour édifier le hé inférieur ; c'est là le sens de « Cette fois, mon mari sera uni à moi ».

תקראי אישי. שיומשך בבחי' ה' גדולה לאה בחי' מחשבה. ולפ"ז [ולפי זה] לוי בחי' דעת המחבר חו"ב [חכמה ובינה] אין ויש.

« Tu m'appelleras "mon mari" » : qu'il soit attiré dans le niveau du grand hé, Léa, le niveau de la pensée. Selon cela, Lévi est le niveau de Daat (connaissance), qui unit 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension), le néant et l'existence.

21 ויניחאו בג"ע [בגן עדן] לעבדה ולהמשיך תוספת אור והיינו ע"י ביטול היש לאין שזהו ענין לוי ללוות את הכנים לאביהם שבשמים.

« Et Il le plaça dans le jardin d'Éden pour le travailler », et pour attirer un supplément de lumière ; cela se fait par l'annulation du « quelque chose » dans le « néant », ce qui relève de Lévi, qui « accompagne les enfants auprès de leur Père dans les cieux ».

לזיתן זה יצרת לשחק בו. וכענין נוני ימא. ועי"ז ממשיכים יחוד י"ה ואח"כ נמשך בחי' ו"ה והיינו ע"י עסק התורה.

« Ce Léviathan que Tu as formé pour jouer avec lui », ainsi que dans le cas des « poissons de la mer ». Par cela, l'union de youd-hé est attirée, puis le niveau de vav-hé est attiré ; cela se fait par l'étude de la Torah.

וברוב המקומות משמע ליום הם מקו השמאל שהיחוד והחיבור מתעורר ע"י קו השמאל כמ"ש שמאלו תחת לראשי כו' וזהו ענין ראש השנה. (ועמ"ש בפ' אלה פקודי המשכן כו' עבודת הלויים כו') :

Or, dans la plupart des passages, il ressort que les Lévites relèvent de la ligne de gauche, car l'union et la jonction sont éveillées par la ligne de gauche, comme il est écrit : «Sa main gauche sous ma tête», etc. ; tel est le thème de Roch Hachana. (Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha «Voici les comptes du Michkan», etc., au sujet du «service des Lévites», etc.)

22 ג והנה ג' הלויים הללו היו נושאים את המשכן במדבר וכל המכוון הי' [היה] כי המדבר הוא מקום ומדור

ניקת החיצונים לכן אינו גדל שם תבואה וצמחים

3. Or, ces trois Lévites portaient le Michkan dans le désert. Toute l'intention était la suivante : le désert est le lieu et la demeure où les forces extérieures puisent leur nourriture ; c'est pourquoi ni céréales ni plantes n'y poussent.

ולכן היו נושאים שם דוקא המשכן מ"ב מסעות נגד שם מ"ב דאנא בכח בכדי להכניע אותם ולהסיר החשך המסתיר ועי"ז יוכל להיות אח"כ גילוי אלקות

C'est pourquoi ils portaient précisément là le Michkan, au cours de quarante-deux étapes, correspondant au Nom de quarante-deux [lettres] de Ana Bechoach, afin de les soumettre et d'écarter les ténèbres qui dissimulent ; ainsi, une révélation de la divinité pourrait ensuite avoir lieu,

להיות בחי' ילוח אישי אלי והיו ממשיכים גילוי אלקות הן מהמאציל ב"ה באצילות הן מאצי' לבי"ע שעל ידי התעוררות שלהם היו מעוררים מלמעלה ג"כ שיתלבש במחשבה דאנא אמלוך כו' ועמ"ש סדי"ה אלה פקודי המשכן.

afin que se réalise le niveau de «Mon époux se joindra à moi». Ils attiraient une révélation de la divinité, aussi bien de l'Émanateur béni soit-Il vers Atsilout que d'Atsilout vers Béria, Yetsira et Assiya ; car, par leur éveil, ils suscitaient également un éveil d'en haut, afin qu'Il s'enveloppe dans la pensée «Je régnerai», etc. Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Voici les comptes du Michkan».

והנה ידוע דיש עולם שנה נפש ר"ת [ראשי תיבות] עש"ן וא"כ כל מה שיש בעולם יש דרך פרט בנפש האדם עצמו (וע"י העבודה בנפש יומשך הגילוי לע"ל [לעתיד לבוא] בעולם)

Or, il est connu qu'il existe le monde, l'année et l'âme (olam, chana, néfesh), dont les initiales forment le mot achane ; dès lors, tout ce qui existe dans le monde se retrouve spécifiquement dans l'âme de la personne elle-même (et, par le service accompli dans l'âme, la révélation sera attirée dans le monde dans les temps à venir),

דהיינו כמו שבמשכן היה דרך כלל ג' בחי' כלי המשכן וקרשי המשכן ויריעות המשכן כך יש בחי' אלו
בנפש האדם מוחא לבא וכבדא כו'

c'est-à-dire que, de même que le Michkan comportait, de manière générale, trois niveaux — les ustensiles du Michkan, ses planches et ses tentures —, ces niveaux existent aussi dans l'âme de la personne : le cerveau, le cœur et le foie, etc.,

הם דוגמת הכלים שהיו במשכן ארון וכפורת מזבח הפנימי מזבח החיצון כו' (ועמ"ש בד"ה ושאתם מים)
ועצמות הם האברים וכלים החיצונים דוגמת קרשי המשכן.

qui sont comparables aux ustensiles du Michkan : l'Arche et son couvercle, l'autel intérieur, l'autel extérieur, etc. (voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Vous puiserez de l'eau ») ; les os, eux, sont les membres et les réceptacles extérieurs, comparables aux planches du Michkan.

ועור ובשר הם בחי' לבושים כמ"ש עור ובשר תלבישני ושרשם הם מבחי' מקיפים וזהו כענין יריעות
שעל המשכן שש וארגמן ועורות תחשים כו'

La peau et la chair, quant à elles, correspondent aux vêtements, comme il est écrit : « Tu m'as revêtu de peau et de chair » ; leur racine relève du niveau des lumières enveloppantes (makifim). Cela correspond aux tentures qui recouvraient le Michkan : le lin, la laine pourpre, les peaux de tachach, etc.

(בנ"א [בני אדם] ג' בחי' אלו הם אורות וכלים ולבושים כי במוחא לבא וכבדא מלובש נר"נ [נפש רוח נשמה]
שהם אורות וזהו ענין ארון ומנורה כו')

(Dans une autre version : ces trois niveaux sont les lumières, les réceptacles et les vêtements ; car dans le cerveau, le cœur et le foie sont enveloppés néfech, roua'h et nechama, qui sont des lumières ; c'est là le sens de l'Arche et de la Ménora, etc. ;

והעצמות ואיברים החיצונים וכן הקרשים במשכן הם כלים כו' ועור ובשר הם לבושים וכן יריעות
המשכן והכל עולה בקנה א' שהאורות מלובשים בכלים הפנימיים).

et les os et les membres extérieurs, de même que les planches du Michkan, sont des réceptacles, etc. ; la peau et la chair sont des vêtements, de même que les tentures du Michkan. Tout revient au même, car les lumières sont revêtues dans les réceptacles intérieurs.)

ולהבין כל בחי' אלו בעבודה כי הנה איתא במדרש ובזהר תרומה דק"ע ע"א ע"פ ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כו'

Pour comprendre tous ces niveaux dans le service [divin] : il est rapporté dans le Midrach et dans le Zohar, Terumah, folio 170a, à propos du verset « Tu feras les planches du Michkan en bois d'acacia, dressées », etc. :

שרפים עומדים ממעל לו כו' ופי' עומדים הוא ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] פ"ג [פרק ג'] דברכות דכ"ב ע"א ע"פ והודעתם לבניך כו'

« des Séraphins qui se tenaient au-dessus de Lui », etc. Le sens du mot « dressées » s'éclaire à la lumière de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, dans Berachos, chapitre 3, folio 22a, à propos du verset « Et tu les feras connaître à tes enfants », etc. :

יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ופירשו מה להלן באימה ויראה אף כאן באימה ויראה הרי שבחינת עמידה הוא אימה ויראה.

« le jour où tu te tenais devant Havaya, ton D.ieu, à Chorev ». Ils expliquèrent : de même que là-bas, c'était dans la crainte et l'effroi, de même ici, cela doit être dans la crainte et l'effroi. Le niveau de la station debout est donc la crainte et l'effroi.

והענין הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (פ"ז [פרק ז'] דסוטה דל"ט ע"א) אין עמידה אלא שתיקה שנאמר והוחלתי כי לא ידברו כי עמדו לא ענו עוד (באיוב ס"ג ל"ב ט"ז).

Le sujet est conforme à l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie (Sotah, chapitre 7, folio 39a) : « "Se tenir" ne signifie rien d'autre que garder le silence, comme il est dit : "J'ai attendu, car ils ne parlaient pas ; ils se sont tenus debout et n'ont plus répondu" » (Job, chapitre 32, [verset] 16).

אשר שתיקה זו הוא בחי' הביטול דהיינו מחמת אימה ויראה עומד ושוקק מכל רצונות שלו והוא ענין ביטול רצון ועמך לא חפצתי בארץ

Ce silence est le niveau de l'annulation de soi (bitoul) : sous l'effet de la crainte et de l'effroi, on se tient debout, silencieux, en renonçant à tous ses désirs personnels. C'est cela, l'annulation de la volonté : « Et, auprès de Toi, je ne désire rien sur terre »,

דהיינו שעכ"פ [שעל כל פנים] לא יהי' [יהיה] לו רצון אחר אשר לא לה' ית' וזהו ראשית העבודה בזאת יבא אהרן אל הקדש

c'est-à-dire qu'au moins, il ne doit avoir aucune volonté qui ne soit pas dirigée vers D.ieu, qu'Il soit béni. Tel est le commencement du service : «C'est par ceci qu'Aharon entrera dans le Sanctuaire»,

דהיינו התחלת העבודה הוא בבחי' יראה תתאה ונמשך מזה בחי' עמידה הנ"ל, ועיין מענין עומדים בזח"ג [בזהר חלק ג] ר"פ ואתחנן ובפ' תצוה דקפ"ג ע"א.

c'est-à-dire que le service commence au niveau de la crainte inférieure (yira tata'ah), d'où découle le niveau de la station debout mentionné plus haut. Voir également, au sujet de ceux qui se tiennent debout, le Zohar, partie III, au début de Parshas Va'eschanan, et dans Parshas Tetzaveh, folio 183a.

רק אח"כ ונתתי לך מהלכים בין העומדים והיינו בחי' היריעות שבמשכן שהיו על הקרשים העומדים שהיריעות תכלת וארגמן תכלת לשון כלות הנפש בבחי' אהבה.

Ce n'est qu'ensuite [vient] : «Et Je te donnerai des lieux où marcher parmi ceux qui se tiennent debout»; c'est le niveau des tentures du Michkan, qui étaient posées sur les planches dressées; car les tentures étaient de laine bleue (te'helèt) et de laine pourpre, et te'helèt exprime l'expiration de l'âme (kelot hanéfech) au niveau de l'amour.

23 ועורות תחשים ת"א [תרגום אונקלוס] ססגונא שש בגוונין הרבה כדאיתא פ"ב [פרק ב'] דשבת דכ"ח ע"א והיינו ששה גוונין שהן שש מדות עליונות הבאים אחר בחי' עצי שטים עומדים והוא בחי' ונתתי לך מהלכים בין העומדים.

Et «les peaux de tachach»: le Targoum Onkelos rend cela par sasgona, car [l'animal] se réjouissait (sas) de nombreuses couleurs, comme il est dit dans Chabbat, chapitre 2, folio 28a. Il s'agit de six couleurs, qui correspondent aux six attributs supérieurs (midot) venant après le niveau du «bois d'acacia, dressé»; c'est le niveau de «Je te donnerai des chemins pour marcher parmi ceux qui se tiennent debout».

24 והנה הארון והכפורת הם כלים הפנימים שהתורה היתה מונחת בארון ואורייתא מחכמה נפקת אשר גילוי אור א"ס ב"ה בבחי' אור פנימי הוא בחכמה דוקא.

Or, l'Arche et le couvercle de l'Arche sont les réceptacles intérieurs, car la Torah était déposée dans l'Arche, et « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) » ; la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, sous la forme d'une lumière intérieure se fait précisément dans 'Hokhma.

דהיינו שאור א"ס ב"ה הוא הסוכ"ע ולא יוכל להיות האור והגילוי בבחי' אור פנימי כ"א רק בבחי' חכמה לבד.

C'est-à-dire que la Lumière infinie, béni soit-Il, est sovev kol almin (la lumière qui entoure tous les mondes), et que la lumière et la révélation ne peuvent prendre la forme d'une lumière intérieure qu'au niveau de 'Hokhma seule.

רק שבארון היתה מכוסה וגילוי שלה היתה במנורה וכמ"ש ותורה אור (כי ותורת חסד על לשונה כתיב וכתוב מימינו אש דת וגוי ועמ"ש מזה בד"ה ויקהל משה)

Toutefois, dans l'Arche, elle était couverte, et sa révélation se manifestait dans la Menora, comme il est écrit : « et la Torah est lumière » (car il est écrit : « la Torah de bonté est sur sa langue », et il est écrit : « de Sa droite, une loi de feu », etc. ; voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Et Moché rassembla »).

והנה בחכמה אתברירו שע"י התורה נעשו כל הבירורים במ"ע [במצות עשה] ומל"ת [ומצות לא תעשה] לברר הטוב ולהעלותו ע"י מ"ע [מצות עשה] ולבער הרע ע"י מל"ת [מצות לא תעשה] ועיקר הבירור הוא ע"י כלים הפנימיים [הפנימיות / הפנימית] דוקא

Or, « par 'Hokhma, ils sont affinés » : en effet, tous les affinements (birourim) s'accomplissent par la Torah, au moyen des commandements positifs et des interdits : affiner le bien et l'élever par les commandements positifs, et éliminer le mal par les interdits. Et l'affinement essentiel s'effectue précisément par les réceptacles intérieurs,

דהיינו המזבח שהיו מקריבים עליו הקרבנו' [הקרבנות] והפסולת נדחה לחוץ והוא מ"ש והוציא את הדשן שהיו מוציאים אותו לחוץ דהיינו ליתן מקום ליניקת החיצונים מן הפסולת

c'est-à-dire l'autel sur lequel on apportait les sacrifices, tandis que les déchets étaient rejetés à l'extérieur ; c'est ce qui est écrit : « Il emportera les cendres », car on les emportait dehors, autrement dit, afin de laisser aux forces extérieures un lieu d'où tirer leur nourriture des déchets

(וגם בהפסולת עצמו יש עדיין בירור והוא מ"ש תחלה והרים את הדשן כו' ואח"כ והוציא את הדשן ומבואר במ"א ענין תרומת הדשן) אבל פנימית הרפ"ח נצוצין הי' [היה] מתברר ונכלל באלקות.

(et même les déchets eux-mêmes doivent encore être affinés ; c'est ce qui est écrit d'abord : « Il soulèvera les cendres », etc., puis : « Il emportera les cendres » ; la signification de l'élévation des cendres est expliquée ailleurs) ; mais le noyau intérieur des 288 étincelles était affiné et incorporé à la divinité.

ולפיכך היו בני קהת נושאים את הכלים הפנימיים שהוא מלשון ולו יקחת עמים לשון אסיפה כמ"ש רש"י [רבי שלמה יצחקי] והיינו שבו ועל ידו נאספים ומתכנסים הרפ"ח ניצוצין ליכלל למעלה

C'est pourquoi les fils de Kehat portaient les réceptacles intérieurs, car [Kehat] vient de l'expression « et à lui sera le rassemblement (yikhat) des peuples », qui signifie rassemblement, comme l'explique Rachi ; c'est-à-dire qu'en lui et par son intermédiaire, les 288 étincelles se rassemblent et se réunissent afin d'être incorporées en haut.

ולכן נק' יד הרמה שמרים ומגביה הניצוצין מלמטה מטה עד למעלה מעלה, וכמ"כ [וכמו כן] באדם עיקר הברור הוא בכלים פנימיים מוחא ולבא

C'est pourquoi il est appelé « la main levée », car il soulève et élève les étincelles depuis les profondeurs les plus basses jusqu'aux hauteurs les plus élevées. De même, chez l'homme, l'affinement essentiel se fait dans les réceptacles intérieurs : le cerveau, le cœur

וכבדא שהמאכל נכנס באצטומכא ונתברר שם ואז הפסולת נדחה לחוץ והמובחר עולה לכבד ולב ונעשה שם דם ומהלב עולה למוח ונעשה שם חיות לנפש

et le foie : la nourriture entre dans l'estomac et y est raffinée ; les déchets sont alors rejetés à l'extérieur, tandis que la meilleure partie monte au foie et au cœur, où elle devient du sang. Du cœur, elle monte au cerveau et y devient la force vitale de l'âme.

(ועמ"ש מזה בד"ה אני ישנה ולבי ער וע' זח"ג [זוהר חלק ג] פ' שלח קס"א ב') וכשהוא מתפלל ולומד בכח חיות זה נכלל החיות באלקות:

(Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Je dors, mais mon cœur est éveillé », et voyez le Zohar, Part III, Parshas Shelach, folio 161b.) Lorsqu'il prie et étudie avec la force de cette énergie vitale, celle-ci est absorbée dans la divinité.

25 קיצור. ענין ששלשה משפחות לויים היו נושאים את המשכן. שיש בחי' המשכן בנפש אבריים הפנימיים מוחא לבא וכבדא דוגמת כלי המשכן. עצמות הם בחי' קרשי המשכן.

Résumé. Le fait que les trois familles de Lévités portaient le Michkan : il existe dans l'âme un niveau correspondant au Michkan. Les organes internes — le cerveau, le cœur et le foie — sont semblables aux réceptacles du Michkan ; les os correspondent au niveau des planches du Michkan ;

עור ובשר דוגמת יריעות. וענין עצמות בחי קרשים עומדים בחי יראה וביטול. ויריעות בחי מהלכים בין העומדים ומוחא לבא כו' עסק התורה בחכמה אתברירו:

la peau et la chair sont semblables aux tentures. Quant aux os, le niveau des planches dressées correspond au niveau de la crainte et de l'annulation de soi (bitoul) ; les tentures correspondent au niveau des « lieux où l'on marche parmi ceux qui se tiennent debout » ; et le cerveau, le cœur, etc., [correspondent à] l'étude de la Torah : « par 'Hokhma (la sagesse), ils sont affinés ».

26 ד וזהו ג"כ ענין מור שהיה בקטרת מור וקציעה כו' (שהקטרת שע"ג מזבח הפנימי הוא ג"כ בחי בירור. כנודע ש"א סממני הקטרת היו להעלות ולברר מ"א כתרי מסאבותא ועיין בזח"ב [בזהר חלק ב'] ס"פ ויקהל)

4. Et ceci concerne également la myrrhe (mor) qui entraine dans l'encens : « myrrhe et cassia », etc. (Car l'encens offert sur l'autel intérieur relève lui aussi d'un processus de raffinement. Comme on le sait, les onze ingrédients de l'encens servaient à élever et à raffiner les onze couronnes d'impureté. Voir le Zohar, partie II, à la fin de la paracha Vayakhel.)

(דרי"ט ע"א) ת"ח [תא חזי] מה בין צלותא לעובדא דקטרת כו' ובוהר הרקיע שם ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] ס"פ בא (בדף מ' ע"ב)

(folio 219a) : « Viens et vois : quelle différence y a-t-il entre la prière et l'acte de l'encens ? », etc. Voir également Zohar HaRakia à cet endroit, ainsi que le Ramaz à la fin de la paracha Bo (folio 40b),

מענין ההעלאה והבירור שע"י הקטרת ובפ' קרח (דף קע"ז ע"ב) ובזח"ג [ובהר חלק ג'] פ' צו (דף ל' ע"ב). ועמ"ש בד"ה זאת חנוכת המזבח ובד"ה ושאתם מים. ובד"ה ראה ריח בני.

au sujet de l'élévation et du raffinement accomplis par l'encens ; voir aussi la paracha Korach (folio 177b), ainsi que le Zohar, partie III, paracha Tzav (folio 30b). Voir également ce qui est écrit dans le discours commençant par « Ceci est la dédicace de l'autel », dans celui qui commence par « Et vous puiserez de l'eau », et dans celui qui commence par « Vois, le parfum de mon fils ».

והנה מכאן ואילך מתחיל ההקדמה ג"כ לביאור ענין מררי ועיקר מור כתוב בתורה גבי שמן המשחה ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור חמש מאות.

À partir d'ici commence également l'introduction à l'explication du sens de Merari. C'est principalement à propos de l'huile d'onction que la Torah mentionne la myrrhe : « Et toi, prends pour toi des aromates de choix : de la myrrhe pure (mor deror), cinq cents [sicles]. »

והענין כי המור הוא בושם הנעשה מדם חיה ידוע שנקרש כן פי' הגאונים והרמב"ן [והרב' משה בן נחמן] כ'
[כתב] שאחרים הקשו איך יכנס בקטרת ובשמן הקדש דם חיה טמאה וע"ש מה שתירץ וע' בטור א"ח
[אורח חיים] (סי' רי"ו)

Voici l'explication : la myrrhe est un aromate fabriqué à partir du sang coagulé d'un animal connu ; c'est ainsi que l'expliquent les Guéonim. Le Ramban écrit que certains ont demandé comment le sang d'un animal impur pouvait entrer dans la composition de l'encens et de l'huile sainte. Voir sa réponse à cet endroit, ainsi que le Tour, Ora'h 'Haïm (section 216).

והוא ע"ד דם נעכר ונעשה חלב היינו מה שנתברר ונהפך הרע לטוב ע"י אתכפא ואתהפכא ואז נעשה
מזה בחי' ריח ניחח דהיינו העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] להמשיך אור א"ס ב"ה בחכמה עילאה

Cela s'apparente au principe selon lequel « le sang se transforme et devient du lait » : autrement dit, ce qui est raffiné et le mal qui est transformé en bien par l'itkafia et l'it'hap'ha — la soumission et la transformation — devient alors une « odeur agréable » (réa'h ni'hoa'h). Il s'agit de l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines), qui permet d'attirer la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans la 'Hokhma supérieure ;

וכמו הריח שמשיב את הנפש שתאיר במוחין חו"ב [חכמה ובינה] ביתר שאת כמ"כ [כמו כן] ע"י העלאת מ"ן
[מ"ן נוקבין] מבירורים שנברר מלמטה ע"י עבודת האדם באתכפ"י ואתהפכא עולה לריח להיות עי"ז
ניחוח נחת רוח והמשכה מעצמותו ומהותו ית' בבחי' חו"ב [חכמה ובינה]

et, de même qu'un parfum ranime l'âme, de sorte qu'elle rayonne plus intensément dans l'intellect (mo'hin), 'Hokhma et Bina (compréhension), de même, par l'élévation des mayin noukvin provenant des éléments raffinés ici-bas grâce au service de l'homme par l'itkafia et l'it'hap'ha, ceux-ci s'élèvent comme un parfum. Il en résulte une agréable satisfaction (na'hat roua'h) et un flux venant de Son essence et de Son être, béni soit-Il, dans le niveau de 'Hokhma et de Bina.

כי מצד עצמו אמר בת"ז [בתיקוני זוהר] חכים ולא בחכמה ידיעא מבין ולא כו' ולכן בכדי שיהי' [שיהיה]
המשכת האור בחו"ב [בחכמה ובינה] להיותו נק' בשם חכם

Car, en Lui-même, il est dit dans le Tikouné Zohar : « Sage, mais non par une sagesse connue ; comprenant, mais non... », etc. Aussi, afin que la lumière soit attirée dans 'Hokhma et Bina, de sorte qu'Il soit appelé « Sage »,

(בחכמה ידיעא שהיא חכמה דאצי" כמ"ש במ"א בד"ה הן עם אחד כו' בפ' נח) צ"ל ע"י קטרת בחי' ריח והעלאה מלמטה למעלה מור כו'

(avec une sagesse connue, qui est la 'Hokhma d'Atsilout, comme il est écrit ailleurs, dans le discours commençant par «Voici, [ils sont] un seul peuple», etc., dans la paracha de Noa'h), cela doit se faire par l'encens, le niveau du parfum et de l'élévation d'en bas vers le haut, la myrrhe, etc.

ע"י מתקשרין ומשיבין את הנפש שיהי' [שיהיה] נגלה אור עצמותו ומהותו להוסיף אורות באצילות וזהו קטרת לשון קישור. קשורא דמהימנות' [דמהימנותא].

Par là, ils se lient et rendent la vie à l'âme, afin que la lumière de Son essence et de Son être se révèle et ajoute des lumières en Atsilout. C'est pourquoi le mot ketoret exprime le lien (kichour): «le lien de la foi».

כי תרגום ותקשור על ידו שני וקטרת על ידיה. והיינו ע"ד מ"ש ונפשו קשורה בנפשו.

Car le Targoum traduit «et elle noua un fil écarlate à sa main» par vekatres al yedeih. C'est dans le même esprit qu'il est écrit: «son âme est liée à son âme».

וכן ביהונתן ודוד נאמר ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויאהבהו יונתן כנפשו (כש"א [בשער א'] סי' י"ח א')

De même, au sujet de Yehonatan et David, il est dit: «L'âme de Yehonatan s'attacha à celle de David, et Yehonatan l'aima comme lui-même» (in I Samuel, chapter 18, [verse] 1).

וזהו ע"ד מ"ש כי בי חשק כו' ועיין ברבות וישלח פ"פ בשלשה לשונות של חבה כו' בדביקה בחשיקה ותפיצה כו' ע"ש.

C'est dans le même esprit qu'il est écrit: «Car il s'est attaché à Moi», etc. Voir aussi Midrash Rab-bah, Vayishlach, chapter 80: «par trois expressions d'affection», etc.: «par l'attachement, le désir et le plaisir», etc. Voir là-bas.

וזהו ענין והקשורים ליעקב פי' והקשורים שנקלט ונקשר בתוך תוכם קדושת אור א"ס ב"ה כיתד בל תמוט

C'est là le sens de «et les hakchourim étaient à Yaakov»: hakchourim («ceux qui sont liés») désigne ceux en qui la sainteté de la Lumière infinie, béni soit-Il, a été absorbée et s'est liée à leur être le plus intime, comme un pieu qui ne vacille pas.

(ע' [עיינן] מזה בזח"א [בזהר חלק א] ויצא קס"ב ב' ועמ"ש מזה בד"ה ואשה כי תדור ועמ"ש ע"פ ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל]. ובד"ה ואהבת את כו').

(Voir à ce sujet le Zohar, Part I, Vayetzei, folio 162b; voir également ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Et si une femme fait un vœu », ainsi que ce qui est écrit sur [le verset] « Et Je serai sanctifié au milieu des enfants d'Israël », et dans le discours commençant par « Et tu aimeras », etc.).

ומר דרור שבשמן המשחה הוא להמשיך מלמעלה למטה דהיינו להיות המשחה והתגלות מהחכמה למטה זהו ע"י מור השני שבשמן המשחה שמן היא בחי' חכמה

La myrrhe pure de l'huile d'onction sert à attirer d'en haut vers le bas : autrement dit, à faire descendre et à révéler la 'Hokhma en bas ; cela se fait par la seconde myrrhe qui se trouve dans l'huile d'onction, car l'huile est le niveau de la 'Hokhma.

(ועמ"ש בד"ה באתי לגני וכו' אריתי מורי כו' וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' אמור) (דף פ"ט ע"א)

(et voyez ce qui est écrit dans le maamar intitulé « Je suis venu dans Mon jardin », etc., « J'ai recueilli ma myrrhe », etc. ; voyez aussi le commentaire du Ramaz sur le Zohar, parachat Emor) (folio 89a) :

דשמן המשחה הוא ממו"ס [ממוחא סתימאה] ושזהו שכ' [שכתב] ברע"מ [ברע"א מהימנא] פ' בהר דק"ט ע"ב דאיהו מסט' [מסטרא] דשמאלא דאתמר בה וקדשת את הלויים,

que l'huile d'onction provient de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), et que c'est là ce qui est écrit dans le Raaya Mehemna, parachat Behar, folio 109b : elle vient du côté gauche, dont il est dit : « Et tu sanctifieras les Lévites »,

והיינו מבחי' גבורה דעתיק המלוכש במו"ס [במוחא סתימאה] שמשם נמשך בחי' וקדשת את הלויים וכמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] עוד פ' תשא בפ"י הרע"מ [הרע"א מהימנא] שם דקפ"ח תחלת ע"א

c'est-à-dire du niveau de la Guevoura d'Atik, qui est revêtue dans Mo'ha Stima'a ; de là est attiré le niveau de « Et tu sanctifieras les Lévites », comme le Ramaz l'écrit encore, dans son commentaire du Raaya Mehemna, parachat Tissa, folio 188, au début du côté a.

וזהו ענין מ"ש שמן וקטרת ישמח לב (במשלי ס"י כ"ז ט') וכדפ"י בזח"ג [בזהר חלק ג] ויקרא (דף ח' ע"א)

Et c'est là le sens de ce qui est écrit : « L'huile et l'encens réjouissent le cœur » (Proverbes, chapitre 27, [verset] 9), comme l'explique le Zohar, partie III, Vayikra (folio 8a),

ובפי צו (דליד עי"א ודי"ל עי"ב) ובפי אחרי (דנ"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) ופי לב היינו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק [בית המקדש].

ainsi que dans parachat Tsav (folio 34a et folio 30b) et dans parachat A'harei (folio 58, fin du côté b). Et le sens de «cœur» est celui qu'indiquent nos Sages, de mémoire bénie : «Et au jour de la joie de son cœur» : c'est la construction du Saint Temple.»

ופי מר דרור לשון חירות ע"ד חרות על הלוחות ובעמה"מ [ובעמק המלך] פי היינו יסוד אבא המאיר בבניה ועי' בפרדס ערך מר ועי' זח"א [זהר חלק א] ס"פ לך לך

Et l'expression mor deror signifie liberté (héirout), dans l'esprit de «gravé ('harout) sur les Tables». Dans Emek HaMelech, il est expliqué qu'il s'agit du Yessod d'Abba, qui illumine dans Bina. Voyez aussi le Pardes, à l'entrée «Mar», et le Zohar, partie I, à la fin de parachat Le'h Le'ha

(דף צ"ה ע"ב ודף צ"ו סע"א [סוף עמוד א]), וכל הבירורים הנ"ל היה נעשה ע"י מ"ב מסעות ויסעו ויחנו (folio 95b et folio 96, fin du côté a). Et tous les raffinements mentionnés ci-dessus furent accomplis au moyen des quarante-deux voyages, «ils partirent... et ils campèrent»,

כי ענין הנסיעה וחניה הם בחי' רצוא ושוב ולמעלה כשרשם הם בחי' מטי ולא מטי וע"י רצוא ושוב דוקא נמשך ההשפעה והבירורים

car le voyage et le campement sont le niveau de «l'élan et du retour» (ratso veshov) et, en haut, à leur racine, ils sont le niveau de «toucher et ne pas toucher» (mati velo mati) ; c'est précisément par l'élan et le retour que sont attirés le flux et les raffinements,

כמו לולב שצריך נענוע דוקא (וכן בשתי הלחם ע"ג [על גבי] שני כבשים מוליך ומביא מעלה ומוריד) comme le loulav, qui doit précisément être agité (de même, pour les deux pains placés sur les deux agneaux, «on les porte en avant et en arrière, on les élève et on les abaisse»),

אשר הוא ג"כ בחי' רוי"ש [רצוא ושוב] ועי"ז דוקא נמשך ההמשכה כו' (עמ"ש בביאור ע"פ וקבל היהודים).

ce qui relève également de l'aspect de l'élan et du retour ; c'est précisément par ce moyen que l'effusion est attirée, etc. (Voir ce qui est écrit dans l'explication sur [le verset] «Et les Juifs acceptèrent».)

והנה בני מררי היו נושאים את הקרשים שהם עצי שטים עומדים בחי' יראה תתאה. והנה ידוע בכוונת שם הוי' יראה בראש ויראה בסוף

Or, les fils de Merari portaient les planches, qui sont du « bois d'acacia, debout », correspondant au niveau de la crainte inférieure. Or, on sait, dans l'intention mystique liée au Nom Havaya, qu'il y a la crainte au début et la crainte à la fin ;

כי ד' אותיות השם הם דחילו ורחימו רחימו ודחילו שיראה עילאה הוא בחי' חכמה שלמעלה גם מבי' בחי' רחימו.

car les quatre lettres du Nom correspondent à « crainte et amour, amour et crainte » : la crainte supérieure est le niveau de 'Hokhma, qui est au-dessus même des deux niveaux d'amour,

27 ודחילו תתאה הוא למטה מרחימו. וזהו חכמה בראש חכמה בסוף. ומררי הוא יד החזקה שמאלו תחת לראשי שמחבר בחי' היראה תתאה אל בחי' יראה עילאה לכן היו נושאים את הקרשים.

et la crainte inférieure est en dessous de l'amour. C'est là le sens de « 'Hokhma au commencement, 'Hokhma à la fin ». Merari est « la main puissante », « Sa main gauche est sous ma tête », qui relie le niveau de la crainte inférieure à celui de la crainte supérieure ; c'est pourquoi ils portaient les planches.

ולכן נק' מררי ע"ש ב"פ [בי פעמים] מור הנ"ל כי הוא מחבר אלו בי' המור יחד היינו מור שבקטרת

C'est pourquoi il est appelé Merari, en référence aux deux occurrences de « myrrhe » (mor) mentionnées plus haut ; car il relie ces deux myrrhes : celle qui se trouve dans l'encens,

שהיא בחי' ממטה למעלה העלאת מ"ן [מיינ נוקבין] ועי"ז נתגלה אח"כ מור שבשמן המשחה התגלות חכמה שבאצילות בחי' שמן משחת קדש דחילו עילאה ביטול עליון (ועמ"ש ע"פ כי אתה נרי בת"א [בתורה אור] פ' מקץ):

qui est le niveau de [l'élévation] d'en bas vers le haut, l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines) ; et, par là, la myrrhe contenue dans l'huile d'onction se révèle ensuite : la révélation de la 'Hokhma (sagesse) d'Atsilout, le niveau de « l'huile d'onction sainte », la crainte supérieure, l'annulation de soi (bitoul) supérieure (et voyez ce qui est écrit sur [le verset] « Car Tu es ma lampe » dans Torah Ohr, parachat Mikets).

28 קיצור. (ענין קטרת הוא העלאה ממטה למעלה בחי' ריח ובו היה מור ועי"ז אח"כ שמן המשחה

מלמעלה למטה והיה בו מר דרור הארת עתיק המאיר במו"ס [במוחא סתימאה] להיות המשכה

Résumé. (Le sujet de l'encens est une élévation d'en bas vers le haut, au niveau du parfum, et il contenait de la myrrhe. Par cela, vient ensuite l'huile d'onction, du haut vers le bas ; elle contenait de la myrrhe pure, le rayonnement d'Atik qui illumine Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), afin de permettre un influx ;

וכן יסוד אבא המאיר בבינה וזהו שמן וקטרת ישמח לב ובחי' מררי היינו שמחבר ב' בחי' מר הנ"ל דקטרת ושמן):

ainsi que le Yessod (fondement) d'Abba qui illumine Bina (compréhension). C'est là le sens de « L'huile et l'encens réjouissent le cœur ». Quant au niveau de Merari, il consiste à joindre les deux niveaux de myrrhe mentionnés plus haut, celui de l'encens et celui de l'huile.)

29 ה ובני גרשון היו נושאים את יריעות המשכן שהם בחי' המקיפים ובהם נאמר ע"פ אהרן ובניו כו'

5. Les fils de Guerchon portaient les tentures du Michkan, qui relèvent du niveau des lumières enveloppantes (makifim) ; à leur sujet, il est dit : « Sur l'ordre d'Aharon et de ses fils », etc. ;

כי היריעות היו מתכלת כו' נגד ששה מדות, והנה להבין למה שרש המדות בבחי' מקיפים

car les tentures étaient en laine bleue, etc., correspondant aux six attributs émotionnels (midot). Or, pour comprendre pourquoi la racine des attributs émotionnels se trouve au niveau des lumières enveloppantes :

והענין כי עם היות שהמדות הם נולדים מהשכל שע"י שמתבונן בגדולת א"ס ב"ה ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע עי"ז נולדים המדות להיות כלות הנפש

la question s'explique ainsi : bien que les attributs émotionnels naissent de l'intellect — car, lorsqu'on médite sur la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, sur la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et sur la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), les attributs émotionnels naissent de cette méditation, de sorte que l'âme aspire à s'épuiser (kelot hanefech),

אמנם שרש ומקור המדות הם למעלה מהשכל היינו מן הרצון שבנפש שהוא למעלה מהשכל חו"ב [חכמה ובינה] וכן למעלה המדות דז"א נולדים מחו"ב [מחכמה ובינה]

néanmoins, la racine et la source des attributs émotionnels se situent au-dessus de l'intellect, c'est-à-dire dans la volonté de l'âme, qui est au-dessus de l'intellect, 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension). De même, En haut, les attributs émotionnels de Zeir Anpin naissent de 'Hokhma et de Bina,

אמנם שרשן ומקורן מחג"ת [מחסד גבורה תפארת] דא"א שהם המדות שברצון הנק' כתר והן הנק' בזהר טורי חשוכא

pourtant, leur racine et leur source proviennent du 'Hessed (bonté), de la Guevoura (retenue) et de la Tiferet (beauté) d'Arieh Anpin, qui sont les attributs au sein de la volonté, appelée Kéter (la Couronne) ; ce sont eux que le Zohar nomme « montagnes de ténèbres » (tourei 'hachoukha),

כי המדות נק' הרים ומדות שברצון נק' טורי חשוכא לפי שהם למעלה מהשכל ואינם מושגים.

car les attributs émotionnels sont appelés « montagnes », et les attributs au sein de la volonté sont appelés « montagnes de ténèbres », parce qu'ils se situent au-dessus de l'intellect et ne peuvent être appréhendés.

(ולכן שרש המדות מבחי מקיפים וימינו תחבקני. ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ שימני כחותם ועמ"ש בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה בפ' יתרו).

(C'est pourquoi la racine des attributs émotionnels relève du niveau des lumières enveloppantes, et « sa droite m'enlace ». Voir ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication sur [le verset] « Place-moi comme un sceau », et voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Pour comprendre l'explication de la question selon laquelle les Patriarches sont le Char », dans la paracha Yitro.)

והנה אע"פ [אף על פי] ששרש המדות דז"א הוא מחג"ת [מחסד גבורה תפארת] דא"א עכ"ז [עם כל זה] אין ערוך ביניהם וכמו אברהם שהיה מבחינת חסד דז"א אמר על עצמו ואנכי עפר ואפר כלומר שלגבי מקור החסד הוא

Or, bien que la racine des attributs émotionnels de Zeir Anpin provienne du 'Hessed, de la Guevoura et de la Tiferet d'Arieh Anpin, il n'existe pourtant aucune comparaison entre eux. Ainsi, Avraham, qui relevait du 'Hessed de Zeir Anpin, dit à son sujet : « Je ne suis que poussière et cendre » ; c'est-à-dire que, par rapport à la source du 'Hessed, il est...

כמו ערך האפר שנשאר מן העץ אחר שנשרף לגבי עצמיות העץ שאינו בערך כלל וכך ערך החסד דו"א לגבי חסד דא"א

comme le rapport entre la cendre qui reste du bois après sa combustion et la substance même du bois, avec laquelle elle n'a absolument aucun rapport ; tel est le rapport entre le 'Hessed du Zeir Anpin et le 'Hessed de Arich Anpin ;

כי חסד דא"א הוא רק בחי' מקור ושרש המדות ולא מדות ממש (וכמו עד"מ מתיקות התפוח הנמשך מהמזל המכה בו ואומר לו גדל שאין בהמזל מערך ומהות המתיקות גשמי

car le 'Hessed de Arich Anpin n'est que le niveau de la source et de la racine des attributs émotionnels, et non les attributs eux-mêmes. (Ainsi, par analogie, la douceur de la pomme provient du mazal qui la frappe et lui dit : « Grandis » ; or le mazal ne possède rien qui soit de la mesure et de la nature de la douceur physique,

אלא שם הוא עד"מ עריכות ומתיקות רוחניים ובהשתלשלות נעשה מתיקות גשמי כך עד"מ אין ערך מדות דאצי' לגבי המדות שבכתר שהם רק מקור ושרש המדות וזהו ענין אב הרחמים היינו שהוא מקור ושרש למדת הרחמים

mais il s'y trouve, par analogie, une suavité et une douceur spirituelles, qui deviennent douceur physique à travers l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout). De même, par analogie, les attributs émotionnels d'Atsilout ne sont pas comparables aux attributs qui se trouvent en Kéter, lesquels ne sont que la source et la racine des attributs. Tel est le sens de « Père des miséricordes » (Av HaRachamim) : Il est la source et la racine de l'attribut de miséricorde ;

אבל אב הרחמן היינו שהוא רחמן במדת רחמנות ממש והיינו בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות. ולכן אומרים אב הרחמים בתפלת מוסף וכן בנעילה דיוהכ"פ [דיום הכפורים] ועמ"ש מענין אב הרחמים בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה. ובד"ה כי ביום הזה יכפר)

tandis que « Père miséricordieux » (Av HaRachaman) signifie qu'Il est miséricordieux par l'attribut même de miséricorde, ce qui correspond aux dix Séfirot d'Atsilout. C'est pourquoi on dit « Père des miséricordes » dans la prière de Moussaf, ainsi que dans la prière de Néïla de Yom Kippour. Voyez aussi ce qui est écrit au sujet de « Père des miséricordes » dans l'explication sur [le verset] « Je suis noire, mais belle », et dans le discours commençant par « Car en ce jour, Il fera expiation ».)

והנה כדי לחבר את המדות דז"א לשרשן ומקורן הוא ע"י יד הגדולה וזה היה בחי' אהרן כה"ג [כהן גדול] שהוא מבחי' חסד דא"א שנק' יד הגדולה

Or, pour relier les attributs émotionnels du Zeir Anpin à leur racine et à leur source, il faut passer par « la grande main ». Tel était le niveau d'Aharon, le Kohen Gadol, qui relève du 'Hessed de Arich Anpin, appelé « la grande main ».

ולכן מת אהרן ונקבר בהר ההר כי המדות דז"א נק' הרים ומקורן המדות דא"א נק' הר ההר ושם הוא שרש הדיקנא זקן אהרן

C'est pourquoi Aharon mourut et fut enseveli sur Hor HaHar (« la montagne de la montagne »), car les attributs du Zeir Anpin sont appelés « montagnes », et leur source, les attributs de Arich Anpin, est appelée « la montagne de la montagne ». C'est là que se trouve la racine de la barbe — « la barbe d'Aharon ».

ולכן היה יכול להמשיך המדות דא"א שיתלבשו במדות דז"א לכן שמו אהרן פי' א' הר' היינו המדות שבכתר כי אלף אותיות פלא כו'

C'est pourquoi il pouvait faire descendre les attributs de Arich Anpin afin qu'ils s'enveloppent dans les attributs du Zeir Anpin. Son nom, Aharon, se décompose ainsi : alef, har (« montagne »), noun ; cela désigne les attributs qui se trouvent en Kéter, car alef contient les lettres de pele (« merveille »), etc. ;

ואח"כ כשהוא משפיע וממשיך אותם למטה שיתלבשו ויתגלו בז"א היינו נון פשוטה שהוא מורה על התפשטות והמשכה ארוכה מלמעלה למטה (ועמ"ש סד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו כו' ובו תדבקון)

puis, lorsqu'il les transmet et les fait descendre en bas afin qu'elles s'enveloppent dans le Zeir Anpin et s'y révèlent, cela correspond au noun final, qui indique une expansion et une longue transmission du haut vers le bas (voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Après Havaya votre D.ieu vous marcherez », etc. : « et à Lui vous vous attacherez »).

ולכן נאמר בגרשון ע"פ אהרן כי גרשון היה נקרא על שם שהוא מגרש החיצונים ונאמר ימ ינח ה' תרעץ אויב שמגרש המדות הרעות שיניקתם ממדות דז"א

C'est pourquoi il est dit de Guerchon : « sur l'ordre d'Aharon » : car Guerchon était ainsi nommé parce qu'il repousse (megaresh) les forces extérieures. Il est dit aussi : « Ta droite, Havaya, brise l'ennemi » : elle repousse les mauvais attributs, qui tirent leur nourriture des attributs de Zeir Anpin ;

אבל בהגלות נגלות המדות שלמעלה מהשכל הם מתגרשים ואין להם יניקה כו' וכל זה הוא מבחי' ימין דייקא משא"כ מבחי' גבורה שהרי רישיה דעשו בעיטפיה דיצחק

mais lorsque les attributs qui sont au-dessus de l'intellect se révèlent, ils sont chassés et n'ont plus de nourriture, etc. Tout cela provient précisément du niveau de la droite, contrairement au niveau de Guevoura, car «la tête d'Essav est dans le giron de Yits'hak».

ולכן נאמר בו ע"פ אהרן כי ע"י אהרן היתה זאת ההתגלות והמשכה והתפשטות למטה בז"א מא"א [מאריך אנפין] ימין ה' דלית שמאלא בהאי עתיקא כו'

C'est pourquoi il est dit de lui: «sur l'ordre d'Aharon», car c'est par l'intermédiaire d'Aharon qu'eut lieu cette révélation, ainsi que cette attraction vers le bas et cette expansion, dans Zeir Anpin, depuis Arikh Anpin: «la droite de Havaya», car «il n'y a pas de gauche en cet Ancien», etc.,

וימינך ה' תרעץ כו' וזהו גרש ואח"כ ו"ן כי ו"ו מורה על המשכה למטה ונ"ן מורה על המשכה יותר למטה.

et «Ta droite, Havaya, brise», etc. Voilà ce que signifie guerach, «repousser», suivi de vav-noun: le vav indique une attraction vers le bas, et le noun, une attraction encore plus bas.

30 ולכן במשא המשכן היה כאו"א [כל אחד ואחד] נושא כפי מדרגתו וגרשון ע"פ אהרן היה מחבר וממשיך התגלות מדות דא"א בז"א ואח"כ

C'est pourquoi, lors du transport du Michkan, chacun portait selon son niveau. Et Guerchon, «sur l'ordre d'Aharon», unissait et faisait descendre la révélation des attributs d'Arikh Anpin dans Zeir Anpin (les attributs émotionnels) ; ensuite,

היה יכול להמשיך ולהשפיע למטה התגלות בחי' ימינך ה' תרעץ אויב ע"י מ"ב מסעות בנסיעתן וחנייתן שבהגלות נגלות אור חסד זה א"ס אזי נגרשו החיצונים

il pouvait faire descendre et dispenser ici-bas la révélation du niveau de «Ta droite, Havaya, écrase l'ennemi», au moyen des quarante-deux étapes, lors de leurs déplacements et de leurs campements ; car, lorsque cette lumière de 'Hessed (bonté) de l'Infini (Ein Sof) se révélait, les forces extérieures étaient alors chassées.

לכן היו בני גרשון נושאים יריעות המשכן שהם מקיפים ונעשו מתכלת כו' שהם נגד המדות אשר שרשם ומקורן מא"א [מאריך אנפין] מדות שברצון בחי' מקיפים

C'est pourquoi les fils de Guerchon portaient les tentures du Michkan, qui sont des lumières enveloppantes et étaient faites de laine bleue, etc. Elles correspondent aux attributs émotionnels dont la racine et la source se trouvent en Arich Anpin, les attributs inclus dans la volonté, au niveau des lumières enveloppantes ;

כי אין שייך שם לקרוא בשם מדה גלויה רק בחי' מקיף שרש ומקור על מדות שלמטה בז"א כו' (ועיין בזהר ויקרא) (ד"ז סע"ב [סוף עמוד ב]) ע"פ מדותיו ודאי כד"א [כמה דאת אמר] ע"פ אהרן ובניו תהיה כו'

car, à ce niveau, il ne convient pas de parler d'un attribut révélé ; il n'y a que le niveau d'une lumière enveloppante, racine et source des attributs inférieurs de Zeir Anpin, etc. (Voir aussi le Zohar, Vayikra) (folio 7, fin du côté b) : «selon Ses mesures, assurément, comme il est dit : "Sur l'ordre d'Aaron et de ses fils, cela devra être"», etc.

ועמ"ש פי' שיוורד ע"פ מדותיו לקמן סד"ה בהעלותך את הנרות וע' לעיל בפ' במדבר סד"ה וידבר כו' שאו כו' במש"ש [במה שכתוב שם] בחי' אהרן הכהן המביא רצון העליון אל בית אמי כו'.

Et voyez ce qui est écrit sur le sens de «qui descend selon ses mesures (middotav)», plus loin, à la fin du discours commençant par «Lorsque tu allumeras les lampes» ; voyez aussi plus haut, dans la paracha Bamidbar, à la fin du discours commençant par «Et [II] parla», etc., «Recensez», etc., ce qui y est écrit sur le niveau d'Aaron le Cohen, qui apporte la volonté suprême «dans la maison de ma mère», etc.

ועמ"ש בענין ג' ידות סד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא בענין כי יד על כס כו'

Et voyez ce qui est écrit au sujet des trois mains, à la fin du discours commençant par «L'homme est tenu de s'enivrer à Pourim», à propos de «Car une main est sur le trône», etc.

ועיין בפרדס שכ"א פרק י"ב ובעה"כ [ובערכי הכינויים] ערך יד ג"פ [ג' פעמים] יד שם מ"ב וכ"ה בע"ה [בעץ חיים] סוף שער כסה"כ [כסא הכבוד].

Et voyez le Pardes, Shaar 21, chapitre 12, ainsi que Erchei HaKinuyim, à l'entrée «Yad» : trois fois yad correspond au Nom de quarante-deux [lettres] ; il en est de même dans Etz Chaim, à la fin de Shaar Kisei HaKavod.

וזהו ענין מ"ב מסעות וכמ"ש במ"א בביאור ע"פ אלה מסעי בני ישראל וע' ברע"מ [ברע"א מהימנא] פ' עקב (דף ע"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בפ"י שאו ידיכם קדש כו'.

Tel est le sens des quarante-deux étapes, comme il est écrit ailleurs, dans l'explication sur [le verset] «Voici les étapes des enfants d'Israël» ; voyez aussi le Raaya Mehemna, paracha Eikev (folio 272, fin du côté b) ; et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Sortez et contemplez», sur le sens de «Levez vos mains dans la sainteté», etc.

ועמ"ש בביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הבכורים שתנופת כבשי עצרת הוא ג"כ עליות המדות דז"א בחג"ת [בחסד גבורה תפארת] דא"א ומ"מ שתי הלחם שהם תשכ"כ [תורה שבכתב] ותשכע"פ [ותורה שבעל פה] הם למעלה משני הכבשים ע"ש.

Et voyez ce qui est écrit dans l'explication sur [le verset] «Le kohen les agitera avec le pain des prémices» : l'agitation des agneaux d'Atseret correspond également à l'élévation des attributs de Zeir Anpin vers 'Hessed, Guevoura (retenue) et Tiferet (beauté) d'Arieh Anpin ; néanmoins, les deux pains, qui représentent la Torah écrite et la Torah orale, sont supérieurs aux deux agneaux. Voyez là-bas.

31 ומזה יובן גם כאן דאע"ג [דאף על גב] שבני גרשון נושאים היריעות מ"מ בני קהת שהיו נושאים הכלים הארון שבו הלוחות כו' הוא בחי גבוה יותר וזהו ענין יד רמה.

De là, on comprendra aussi ici que, bien que les fils de Guerchon portassent les tentures, les fils de Kehat, qui portaient les ustensiles — l'Arche dans laquelle se trouvaient les Tables, etc. — se situent néanmoins à un niveau supérieur. Telle est la notion de la « main levée ».

וי"ל [ויש לומר] ג"כ ג' ידות הנ"ל הם ג"כ חג"ת [חסד גבורה תפארת] דע"י [דעתיק יומין] כי מררי אריתי מורי מור שבשמן המשחה גבורה דע"י [דעתיק יומין] המלוכש במו"ס [במוחא סתימאה] ויד הגדולה י"ל [יש לומר] חסד דעתיק המלוכש בגלגלתא ויד רמה ת"ת [תפארת] דע"י [דעתיק יומין] ודעת דע"י [דעתיק יומין] כו'

On peut également dire que les trois mains mentionnées plus haut correspondent aussi au 'Hessed, à la Guevoura et à la Tiferet d'Atik Yomin : car Merari — « J'ai recueilli ma myrrhe », la myrrhe de l'huile d'onction — correspond à la Guevoura d'Atik Yomin, qui est revêtue dans Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) ; et la grande main, peut-on dire, correspond au 'Hessed d'Atik, revêtu dans Goulgalta (le crâne) ; et la main levée correspond à la Tiferet d'Atik Yomin et au Daat d'Atik Yomin, etc. ;

ומשם שרש התורה כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ קרח ע' [עין] מ"ש ע"פ הזהר וישב דקפ"א ע"פ וגבה מאד מסטרא דיעקב.

et c'est de là que vient la racine de la Torah, comme l'écrit le Ramaz au début de la paracha de Korah. Voyez ce qui est écrit au sujet du Zohar, Vayéchev, folio 181, sur [le verset] « et il sera très élevé » : « du côté de Yaakov ».

32 ועי"ל [ועוד יש לומר] בענין ג' ידות הנ"ל שהם הג' לוי' דהנה מבואר במ"א בסידור בביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו ענין וארבע הידות יהיה לכם כו' היינו שיש ב"פ [ב' פעמים] ימין וב"פ [וב' פעמים] שמאל.

On peut encore expliquer la question des trois mains mentionnées plus haut, qui correspondent aux trois Lévités. Il est en effet expliqué ailleurs, dans le Siddour, dans le commentaire sur «Après le Nom Havaya, votre D.ieu, vous marcherez», au sujet de «et les quatre parts (yadot) seront à vous», etc., qu'il y a deux fois la droite et deux fois la gauche.

והוא מ"ש שמאלו תחת לראשי וכתב שמאלו תחת ראשי אשר שמאל הראשון הוא מה שהמקבל דוח' [דוחק] ומשפיל את עצמו ע"י מרירות ואעפ"כ [ואף על פי כן] נק' שמאלו

C'est ce qui est écrit : «Sa main gauche sous ma tête (lerashi)», et il est écrit : «Sa main gauche sous ma tête (roshi)». La première gauche correspond au moment où celui qui reçoit se repousse et s'abaisse par l'amertume ; néanmoins, elle est appelée «Sa main gauche»,

כי הענין שהאדם נוטל כביכול שמאלו של הקב"ה תחת ראשי דהיינו שמתבונן במוח שבראשו ריחוקו מה' ועי"ז נעשה לבו נשבר ונדכה

car le sens est que l'homme prend, pour ainsi dire, la main gauche du Saint béni soit-Il et la place «sous ma tête» : autrement dit, il considère, dans l'intellect situé dans sa tête, son éloignement de D.ieu ; ainsi, son cœur devient brisé et abattu.

וזהו ענין אחרי ה' ואח"כ תלכו היא מדת האהבה בחי' רצוא בחי' ימין מקרבת וזהו עצמו ענין מררי שהוא בחי' שמאלו ובחי' גרשון

Tel est le sens de «Après le Nom Havaya» ; ensuite vient «vous marcherez», qui désigne l'attribut de l'amour, le niveau de l'élan vers D.ieu (ratso), le niveau où «la main droite rapproche». Et c'est précisément le sens de Merari, qui correspond au niveau de «Sa main gauche», ainsi qu'au niveau de Gershon,

שהוא בחי' ימין כנ"ל. אך אחר הרצוא נמשך בחי' שוב ע"ד וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק.

qui correspond au niveau de la droite, comme mentionné plus haut. Mais après l'élan vient le niveau du retour (chov), selon le modèle de : « Le peuple vit, trembla et se tint au loin. »

33 והוא ענין שמאל הב' דהיינו שמאל של המשפיע שבחי' השמאל דוחה הזה הוא אינו ענין ריחוק ממש אלא להיות בחי' שוב לאחד.

Et c'est là le sens du second gauche, c'est-à-dire du gauche de celui qui donne : ce niveau où « la gauche repousse » ne signifie pas un véritable éloignement, mais vise plutôt le niveau du retour (chov) vers l'Un.

וכענין ותתצב אחותו מרחוק והוא מבחי' חכמה אמור לחכמה אחותי את וב"פ [ובי' פעמים] שמאל זהו ענין מררי ב"פ [בי' פעמים] מר

Comme dans le verset : « Sa sœur se tint à distance », ce qui relève du niveau de 'Hokhma (sagesse) : « Dis à la 'Hokhma : “Tu es ma sœur.” » Et le double gauche correspond à Merari, dont le nom redouble mar — l'amertume —,

היינו ב' בחי' שמאל הנ"ל וב' בחי' הנ"ל נקי הכל עצי שטים עומדים יראה תתאה ויראה עילאה שכ"ז [שכל זה] נקי עמידה וביטול וכמ"ש ויעמדו מרחוק ועמ"ש ע"פ אתם נצבים לפני ה'.

c'est-à-dire aux deux niveaux de gauche mentionnés plus haut. Les deux niveaux mentionnés plus haut sont tous appelés « bois d'acacia dressés » : la crainte inférieure et la crainte supérieure ; tout cela est appelé station debout et annulation de soi (bitoul), comme il est écrit : « Ils se tinrent à distance. » Voir aussi ce qui est écrit sur le verset : « Vous vous tenez... devant Havaya. »

34 וב"פ [ובי' פעמים] ימין זהו ענין בני גרשון נושאי היריעות אה"ע [אהבת עולם] ואה"ר [ואהבה רבה] ועמ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב בענין ויחד לכבינו.

Et cette double droite correspond aux fils de Guerchon, porteurs des tentures : l'amour éternel (Ahavat Olam) et le grand amour (Ahavah Rabbah). Voir aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Qui a compté la poussière de Yaakov », à propos de « unis nos cœurs ».

ובני קהת נושאי הארון היינו בענין מש"ש [מה שכתוב שם] בפ"י ובקולו תשמעו כו' גם כמ"ש בד"ה זכור ושמור בענין ההעלאה בחי' התורה שנקרא אדם לקשרו ולחברו לעצמות אור א"ס בחי'

Et les fils de Kehat, porteurs de l'Arche, correspondent à ce qui est écrit là au sujet du sens de « et vous écouterez Sa voix », etc. Cela correspond également à ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Souviens-toi et garde », à propos de l'élévation du niveau de la Torah, appelée « homme » (adam), afin de la lier et de l'unir à l'essence de la Lumière infinie (Or Ein Sof), au niveau de

כי לא אדם הוא כו' ע"ש ועד"ז הוא ענין נשיאת הארון וא"כ בחי' יד זהו ענין והחמישית לפרעה בחי' התגלות עתיק שבבינה כו'

« car Il n'est pas un homme », etc. Voir là-bas. C'est dans cette même perspective que s'inscrit le port de l'Arche. Ainsi, le niveau de yad correspond à « et le cinquième sera pour Pharaon » : la révélation d'Atik au sein de Bina (compréhension), etc.

וע"י במא"א [במאורי אור] אות יו"ד סעיף כ"ז [כל זה] מבואר ב"פ [ב' פעמים] ימין ושמאל הם או"א [אבא ואימא] וזו"נ [וזעיר אנפין ונוקבא] וא"כ זהו ענין ד' הידות כו' והחמישית כנ"ל:

Voir Me'orei Or, lettre yod, section 27, où il est expliqué que la double droite et la double gauche sont Abba et Imma ('Hokhma et Bina), ainsi que Zeir Anpin et Noukva. Ainsi, cela correspond aux quatre parties, etc., et au cinquième, comme indiqué plus haut.

35 קיצור. ענין בני גרשון שנשאו היריעות שמחברים המדות שלמטה מהשכל אל המדות שלמעלה מהשכל וזהו על פי אהרן. ועי"ז מגרש המדות הרעות.

Résumé. Le sujet des fils de Guerchon, qui portaient les tentures, est qu'ils relient les attributs émotionnels (midot) situés au-dessous de l'intellect aux attributs situés au-dessus de l'intellect ; cela se fait « selon la parole d'Aharon ». Ainsi, il chasse les mauvais attributs,

ע"י שיורד ע"פ מדותיו של הקב"ה עוי"ל [עוד יש לומר] בענין ג' ידות ע"ד וארבע הידות יהיה לכם שהם ב"פ [ב' פעמים] ימין וב"פ [וב' פעמים] שמאל שבפסוק שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני שהפסוק נאמר ב' פעמים בשיר השירים.

par « ce qui descend selon les mesures » du Saint béni soit-Il. On peut encore expliquer les trois mains à la lumière de « les quatre parts seront à vous » : elles correspondent à deux fois la droite et deux fois la gauche, dans le verset « Sa gauche est sous ma tête, et sa droite m'étreint », car ce verset est énoncé deux fois dans le Cantique des Cantiques.

וזהו ענין בני גרשון ובני מררי שבני גרשון מחברים השני בחינות שמאל. והחמישית היא בחי' שלמעלה מימין ושמאל שאין שם התחלקות חו"ג [חסד וגבורה] זהו ענין בני קהת שנשאו את הארון שהוא קדש הקדשים:

Et tel est le sujet des fils de Guerchon et des fils de Merari : les fils de Guerchon relient les deux niveaux de gauche. Le cinquième est le niveau qui se situe au-dessus de la droite et de la gauche, où 'Hessed (bonté) et Guevoura (retenue) ne sont pas divisés ; tel est le sujet des fils de Kehat, qui portaient l'Arche, laquelle est le Saint des Saints.

36 ו והנה בבני קהת נאמר נשיאות ראש ובבני גרשון נאמר נשא גם הם. ובבני מררי לא נאמר נשיאות ראש.

6. Or, au sujet des fils de Kehat, il est question de « lever la tête », tandis qu'au sujet des fils de Gershon, il est dit: « Lève... eux aussi »; et au sujet des fils de Merari, l'expression « lever la tête » n'est pas employée.

ופי' ברבות בשה"ש [בשיר השירים] שלכן נאמר גם הם שלא תאמר שהם פחותים מבני קהת אלא מפני כבוד התורה שנאמר בה יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה (במשלי ס"ג).

Et le Midrach Rabba sur le Cantique des Cantiques explique que c'est pourquoi il est dit «eux aussi»: afin que l'on ne dise pas qu'ils sont inférieurs aux fils de Kehat; c'est plutôt [Kehat qui vient en premier] en raison de l'honneur de la Torah, au sujet de laquelle il est dit: «Elle est plus précieuse que les perles (peninim), et tous tes désirs ne sauraient lui être comparés» (Proverbes, chapitre 3).

והענין כי הפנינים שהוא המרגליות הם דבר יקר עד"מ והתורה היא יקר מכל דבר יקר.

Or, le sujet est que les peninim, qui sont des pierres précieuses (margaliyot), sont une chose précieuse, à titre de comparaison, tandis que la Torah est plus précieuse que toute chose précieuse.

וכמ"ש ברבות ויקרא רפ"ב עשרה נקראו יקרים התורה והנבואה כו' והעושר כו' ע"ש א"כ התורה היא ראשית לכל דבר יקר.

Ainsi qu'il est écrit dans le Midrach Rabba, Vayikra, au début du chapitre 2: «Dix choses sont appelées précieuses: la Torah, la prophétie», etc., «et la richesse», etc. Voir là-bas. Si tel est le cas, la Torah est à la tête de toute chose précieuse.

37 והיא יקר על יקר. והענין כי הנה עד"מ האבנים טובות קובעים אותם בכתר ועטרה שעושין למלך מפני יקרותן וחשיבותן

Et c'est une préciosité par-dessus une autre. Voici ce que cela signifie : à titre d'analogie, on enchâsse des pierres précieuses dans la couronne et le diadème que l'on confectionne pour un roi, en raison de leur prix et de leur importance ;

והנה עיקר היוקר שלהן הוא מפני דבר הפלא שהאבן שהוא דומם יהיה מאיר ע"כ הם יקרים מזהב ומפז.

et la raison principale de leur prix tient au prodige qu'une pierre, qui est inanimée, puisse briller ; c'est pourquoi elles sont plus précieuses que l'or et l'or fin.

38 וכך הוא עד"מ ענין המצות גשמיות ששרשם מגיע בבחי' כתר כנודע דתרי"ג מצות דאורייתא ושבע מצות דרבנן הם תרי"ך עמודי אור.

Ainsi en va-t-il, par analogie, des mitsvot matérielles, dont la racine atteint le niveau de Kéter (la Couronne), comme on le sait : les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot des Sages sont les 620 piliers de lumière.

והיינו לפי שהם נעשים בדברים גשמיים שמקליפת נוגה שנפלו שם ניצוצים ממקום גבוה מאוד וכאשר מתבררים על ידי מעשה המצות עולים להיות בחי' כתר ועטרה ועמ"ש ע"פ בשלח פרעה את העם

C'est parce qu'elles sont accomplies au moyen d'éléments matériels issus de la kelipat nogah, dans laquelle sont tombées des étincelles provenant d'un lieu très élevé ; lorsqu'elles sont raffinées par l'accomplissement des mitsvot, elles s'élèvent pour devenir un niveau de couronne et de diadème. Voir aussi ce qui est écrit sur [le verset] « Lorsque Pharaon renvoya le peuple ».

והיינו מפני שהוא דבר פלא שמבחי' עשיה גשמיות יהיה נעשה בחינת ביטול וכלי לאור א"ס ב"ה.

Cela tient au fait que c'est une chose merveilleuse : qu'à partir du niveau de l'action matérielle puisse se former un niveau d'annulation de soi (bitoul) et un réceptacle pour la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

אך עכ"ז [עם כל זה] המצות הן בבחי' מקיף לבד ואינו מאיר הגילוי בבחי' אור פנימי ממש וכמו הכתר והעטרה שהוא בחי' מקיף לבד

Toutefois, les mitsvot ne relèvent que de la dimension enveloppante, et le dévoilement ne brille pas véritablement au niveau d'une lumière intérieure ; il en va comme de la couronne et du diadème, qui ne relèvent que de la dimension enveloppante.

אבל התורה היא מאיר בבחי' אור פנימי ממש ושרשה ג"כ מפנימיות הכתר שהוא מוחא סתימאה שלמעלה מבחי' חיצוניות הכתר שהוא גלגלתא.

Mais la Torah brille véritablement au niveau d'une lumière intérieure, et sa racine provient également de la dimension intérieure (pnimiyout) de Kéter, qui est le Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), au-dessus du niveau de la dimension extérieure ('hitsoniyout) de Kéter, qui est le Guilgalta (le crâne).

39 ולכן היא יקרה מפנינים שהיא מבחי' פנימיות הכתר שלמעלה ממדרגת הפנינים שהם מגיעים בחיצוניות הכתר והעטרה וזהו ענין יקר על יקר.

C'est pourquoi elle est « plus précieuse que les perles », car elle relève de l'aspect intérieur (pnimiyout) de Kéter, qui est au-dessus du niveau des perles, lesquelles n'atteignent que l'aspect extérieur ('hitsoniyout) de la couronne et du diadème. Tel est le sens d'une préciosité qui surpasse la préciosité.

כי יקר גימטריא יש וזהו ענין ש"י עולמות. אך כתר הוא ב"פ [ב' פעמים] ש"י דהיינו פנימיות וחיצוניות כו' והתורה שהיא מבחי' פנימיות היא יקר מיקר כו'.

Car yekar (« précieux ») a la valeur numérique de yéch, et c'est là le sens des 310 mondes. Or, Kéter vaut deux fois 310, c'est-à-dire qu'il comprend l'aspect intérieur et l'aspect extérieur, etc. ; et la Torah, qui relève de l'aspect intérieur, est plus précieuse que le « précieux », etc.

40 והנה בני גרשון שנשאו את היריעות שהם מה שמאיר בבחי' מקיף עדיין דוגמת ההמשכה שעל ידי המצות כו'

Or, les fils de Guerchon, qui portaient les tentures, lesquelles correspondent à ce qui brille encore au niveau de l'enveloppement, à l'image de l'effusion produite par les mitsvot, etc.

לכן נאמר בהם נשיאת ראש שנשיאת ראש זהו ההעלאה לבחי' כתר כמ"ש בפרדס ערך נשא.

C'est pourquoi il est dit à leur sujet « relever la tête », car « relever la tête » signifie l'élévation au niveau de Kéter (la Couronne), comme il est écrit dans le Pardes, à l'entrée « Nasa ».

אך עכ"ז [עם כל זה] נאמר בהם גם הם לפי שבחי' זו מאיר עדיין בבחי' מקיף אבל עיקר נשיאת ראש נאמר בבני קהת שנשאו את הלוחות שנאמר יקרה היא מפנינים שמאיר בבחי' פנימיות כו'.

Cependant, malgré cela, il est également dit à leur sujet « eux aussi », car ce niveau brille encore sous la forme d'un enveloppement ; mais c'est principalement à propos des fils de Kehat, qui portaient les Tables, qu'il est dit « Elle est plus précieuse que les perles », car elle brille au niveau de la dimension intérieure (pnimiyout), etc.

41 וגם עפמש"ל [על פי מה שכתוב לעיל] שבני גרשון מעלים המדות לבחי' מדות שלמעלה מהשכל זהו ז"ת ו'

תחתונות] דא"א אבל בני קהת שנשאו את התורה

Et aussi, selon ce qui a été écrit plus haut, les fils de Guerchon élèvent les attributs émotionnels (midot) au niveau des attributs qui sont au-dessus de l'intellect, à savoir les sept Séfirot inférieures d'Arich Anpin ; tandis que les fils de Kehat, qui portaient la Torah,

שהיא מבחינת חכמה שבכתר כו' ועמ"ש מזה בד"ה יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת כו':

laquelle relève du niveau de la 'Hokhma (sagesse) au sein de Kéter (la Couronne), etc. Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours intitulé « Le jour de fête de Roch Hachana qui tombe un Chabbat », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nasso/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak